

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:

– Biz ýurdumyzda öndürilýän harytlaryň daşary ýurtlara iberilýän möçberlerini artdyrmalydyrys. Gyzyklanma bildirýän ähli daşary ýurtly hyzmatdaşlarymyz bilen daşary ykdysady gatnaşyklarymyz giňeltmelidir.

Biznes reklama

11.12.2023. Duşenbe. №50 (1305). Hepdelik gazet. Möçberi 16 sahypa. 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar. Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşklar ministrligi Web: www.br.com.tm

Awtomobil ýollarynyň gurluşygyny dolandyrmak baradaky döwlet agentligi, Aşgabat şäheriniň häkimligi tarapyndan 2023-nji ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda ýerine ýetirililen işleriň jemleri barada hasabat berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Atdayew gözegçilik edýän ministrliglerinde we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynda, şeýle hem telekeçilik ulgamynda şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda ýerine ýetirililen işler barada hasabat berdi.

Söwda we daşary ykdysady aragatnaşklar ministrligi boýunça söwda dolanyşygynyň ösüş depgini, geçen ýylyň deňşli döwri bilen deňeşdirilende, 100,7 göterime, önüm öndürmegiň ösüş depgini 100,7 göterime barabar boldy. Dokma senagaty ministrligi boýunça, geçen ýylyň deňşli döwri bilen deňeşdirilende, nah matalaryň öndürilişi 107,1 göterime, tikin we trikotaj önümleriniň öndürilişi 104,5 göterime, gön önümleriniň öndürilişi 100 göterime deň boldy. Şu ýylyň on bir aýynda 444 million 974 müň manatlyk maýa goýumlar özleşdirildi. «Türkmenhaly» döwlet birleşigi boýunça şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda önüm öndürmegiň meýilnamasy 103,9 göterim ýerine ýetirildi. Döwlet haryt-çig mal biržasy tarapyndan ýylyň başyndan bäri 275 sany birža söwdasy geçirilip, 27 müň 762 sany şertnama hasaba alyndy.

Söwda-senagat edarasy boýunça hasabat döwründe ýerine ýetirililen işleriň ösüş depgini 109,9 göterime barabar boldy. Şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda 26 sergi we 78 maslahat geçirildi. Senagatçylar we telekeçiler birleşmesi boýunça hasabat döwründe oba hojalyk we azyk önümleriniň öndürmegiň ösüş depgini 109 göterime, senagat önümleriniň ösüş depgini bolsa 109,4 göterime deň boldy.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, halkymyzyň uly isleg bildirýän harytlarynyň möçberini artdyrmagy dowam etdirmegiň, ýurdumyzyň bazarlarynda we söwda merkezlerinde, aýratyn-da, baýramçylyk günlerinde dürli önümleriň, harytlaryň bol we elýeterli bolmagyny hemişe gözegçilikde saklamagyň wajypdygyny belläp, bu babatda wise-premyere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary M.Mämmedowa şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda gözegçilik edýän ulgamlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary N.Amanpeşow gözegçilik edýän ulgamlarynda şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

(Dowamy 2-nji sahypada).

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň mejlisi

8-nji dekabrdan hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda milli ykdysadyýetimiziň pudaklarynyň şu ýylyň on bir aýynda alnyp baran işleriniň jemleri jemlenildi, deňşli hasabatlar diňlenildi, ýurdumyzy durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň möhüm wezipeleri ara alnyp maslahatlaşyldy.

Ilki bilen, Mejlisiň Başlygy D.Gulmanowa şu ýylyň on bir aýynda milli parlament tarapyndan ýurdumyzyň kanunçylyk binýadyny pugtalandyrmak boýunça ýerine ýetirililen işleriň netijeleri barada maglumat berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary H.Geldimyradow 2023-nji ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda milli ykdysadyýetimiziň makroýkdysady görkezijileri barada hasabat berdi.

Ykdysadyýetiň ähli pudaklarynda we ýurdumyzyň sebitlerinde durnukly ösüş üpjün edilýär, halkymyzyň ýaşayş-durmuş derejesi hasda ýokarlanýar. Hasabat döwründe jemi içerki önümiň 6,3 göterim artmagy hem munuň aýdyň güwäsidir. Geçen ýylyň deňşli döwri bilen deňeşdirilende, jemi öndürilen önümiň möçberi 6,6 göterim artdy. Şu ýylyň on bir aýyň netijeleri boýunça bölek satuw haryt dolanyşygy, 2022-nji ýylyň deňşli döwri bilen deňeşdirilende, 9,9 göterim köpeldi. Özara bähbitli halkara hyzmatdaşlyk ýörelgelerine esaslanýan daşary ykdysady strategiýanyň durmuşa geçirilmege netijesinde, daşary söwda dolanyşygynyň möçberi, geçen ýylyň deňşli döwrüne görä, 96 göterim boldy.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Amanow gözegçilik edýän pudaklarynda şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda

da nebitgaz senagatyny ösdürmegiň 2030-njy ýyly çenli döwür üçin Maksatnamasyny durmuşa geçirmegiň çäklerinde ýerine ýetirililen işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Soňra wise-premyer Halkara Bitaraplyk günü hem-de Nebitgaz senagaty we geologiya işgärleriniň günü mynasybetli geçiriljek dabaralara taýýarlyk görüşi barada hasabat berdi. Bu hüňär baýramçylygy mynasybetli paýtagtymyzda we ýurdumyzyň welaýatlarynda birnäçe çäreleri geçirmek göz önünde tutulýar.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary T.Atahallyýew gözegçilik edýän pudaklarynda şu ýylyň on bir aýynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Annamämmedow gözegçilik edýän gurluşyk we senagat toplumy, «Türkmenhimiya» döwlet konserni,

Türkmenistanda lukmançylyk we sanitariýa edaralarynyň ýörite maslahaty geçirildi

8-nji dekabrdan paýtagtymyzdaky «Ýyldyz» myhmanhanasynda «Jemgyýetçilik saglygy goraýyşda ýüze çykýan howplara taýýarlyk we olara garşy göreşmek meseleleri boýunça Goşulşmazlyk Hereketiniň agza ýurtlarynyň hyzmatdaşlygy» atly lukmançylyk we sanitariýa edaralarynyň ýörite maslahaty geçirildi. Iki gün dowam eden wekilçilikli forum şu ýylyň mart aýynda Azerbaýjan Respublikasynyň paýtagty Baku şäherinde geçirilen Goşulşmazlyk Hereketiniň COVID-19 bilen göreşmek boýunça Aragatnaşyk toparynyň sammitinde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň öňe süren başlangyjy boýunça guraldy.

Daşary döwletler, abraýly halkara we sebit guramalary bilen özara gyzyklanma bildirilýän hyzmatdaşlyk häzirkä döwürli meseleleriniň giň toplumy

boýunça sazlaşykly çemeleşmeleri, deňeçer çözümleri işläp taýýarlamak ugunda işjeň çykyş edýän ýurdumyzyň daşary syýasatynyň esasy düzýär. Şu nukdaýnazardan, Türkmenistanyň Goşulşmazlyk Hereketiniň giňişliginde soňky ýyllarda ýola goýan netijeli gatnaşyklary bellemäge mynasypdyr. Häzirkä döwürde bu gurama dünýäniň 120 döwletini harby-syýasy toparlara goşulşmazlyk ýörelgeleri esasynda birleşdirýär.

Ýylyň möhüm ähmiýetli wakalarynyň birine öwürülen şu gezekki giň gerimli foruma gatnaşmaga köp sanly diplomatlar, Goşulşmazlyk Hereketine agza döwletleriň 30-a golaýyndan lukmançylyk edaralarynyň, abraýly halkara guramalarynyň, ilkinji nobatda, Bütindünya Saglygy Goraýyş Guramasynyň we BMG-niň beýleki düzümleriniň wekillerini çagyryldy. Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we

derman senagaty ministrligi tarapyndan utgaşykly görnüşde guralan iki günlük maslahatyň gün tertibine umumy gyzyklanma bildirilýän möhüm meseleleriň giň toplumy girizildi. Maslahatda koronawirus pandemiýasy we ondan soňky döwürde gazanylan tejribelere esaslanýan netijeli hyzmatdaşlygy pugtalandyrmagyň gurallaryny işläp taýýarlamaga aýratyn üns berildi.

Maslahata gatnaşyjylar şu gezekki forumyň netijeli halkara hyzmatdaşlygy pugtalandyrmagyň ýolunda ýene-de bir möhüm ädim boljakdygyna ynam bildirip, hormatly Prezidentimize hem-de türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyza parahatçylygy, durnukly ösüş üpjün etmäge, bagtyýar geljeğiň bähbidine halkara hyzmatdaşlygy giňeltmäge gönükdirilen köpugurly işleri üçin tüýs ýürekden hoşallyklaryny beýan etdiler.

(TDH-niň maglumatlary esasynda taýýarlanylady).

ŞU SANÝMYZDA:

HALKARA YKDYSADY GATNAŞYKLAR	3
INTERNET GIŇIŞLIGINDEN BIR	
PARÇA	4
BAÝRAMÇYLYK SÖWDALARY	6-7
HALKARA SERGI	8
TELEKEÇILIK	9
МИРОВЫЕ НОВОСТИ	10
БАКАЛЕЯ	11
JAHAN HABARLARY	12
ÜSTÜNLIGIŇ TAGLYMATY	13

«TmCars» — onlaýn mümkinçilikleriň kesijiýän nokady

4-nji sahypa

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň mejlisi

(Başlangyjy 1-nji sahybada).

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredowa söz berildi. Ol Birleşen Milletler Guramasyň ştab-kwartirasyndan we onuň düzümleriniň edaralaryndan, şol sanda BMG-niň Bilim, ylym we medeniýet meseleleri boýunça guramasyndan (ÝUNESKO) gelip gowşan hoş habarlar barada aýtdy. Bellenilişi ýaly, Türkmenistanyň teklipe eden «Ahalteke atçylyk sungaty we atlary bezemek döplerini» atly hödürnamasy ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna girizildi. Bu çözgüt 5-nji dekabryda ÝUNESKO-nyň Maddy däl medeni mirasy goramak boýunça hökümetara komitetiniň Botswana Respublikasynyň Kasan şäherinde geçirilen 18-nji mejlisinde kabul edildi. Mundan başga-da, BMG-niň Ykdysady we Durmuş geňeşiniň nobatdaky mejlisiniň dowamynda ýurdumyz bu düzümiň Ilat we ösüş boýunça komissiyasyna 2024 — 2028-nji ýyllar üçin biragyzdan agzalyga saýlanyldy.

Wise-premyer, daşary işler ministri hormatly Prezidentimizi we türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowy eziz Watanymyzyň halkara abraýynyň barha artýandygyna, onuň baý taryhy-medeni mirasynyň dünýä derejesinde ykrar edilýändigine şaýatlyk edýän bu şanly wakalar bilen tüýs ýürekden gutlap, Arkadagly Gahryman Serdarymyza, Gahryman Arkadagymyza berk jan saglyk, Watanymyzyň we halkymyzyň abadançylygynyň bähbidine alyp barýan giň gerimli işlerinde täze üstünlikleri arzuw etdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri şu ýylyň

ýanwar — noýabr aýlarynda Daşary işler ministrliginiň alyp baran işleriniň netijeleri barada hasabat berdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew gözegçilik edýän pudaklarynda şu ýylyň on bir aýynda alyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Soňra döwlet Baştutanymyz mejlise gatnaşyjylara ýüzlenip, şu ýylyň on bir aýynda alyp barlan işleriň netijeleriniň Garaşsyz, baky Bitarap Watanymyzyň uly üstünliklere eýe bolýandygyny aýdyň görkezýändigini kanagatlanma bilen belledi. Ýurdumyzda kabul edilen maksatnamalar üstünlikli amala aşyrylýar, medeni-durmuş, senagat, önümçilik maksatly desgalaryň gurluşygy alyp barylýar. Şolaryň hatarynda täze şäherçeleri, ähli amatlyklary bolan ýaşaýş jaýlaryny, mekdepleri, çagalar baglaryny, saglyk we dynç alyş merkezlerini, beýleki ençeme desgalary görkezmek bolar. Bilim, ylym, medeniýet, saglygy goraýş ulgamlarynda özgertmeler üstünlikli amala aşyrylýar. Önümçilik pudaklarynda öndebaryjy usullar, döwrebap tehnologiýalar ornaşdyrylýar. Türkmenistanlylaryň ýaşaýş-durmuş şertlerini gowulandyrmak boýunça zerur işler durmuşa geçirilýär.

Hormatly Prezidentimiz aýdylanlary jemläp, indi ýylyň tamamlanmagyna az wagtyň galandygyny belledi. Şoňa görä-de, şu ýyly gowy netijeler bilen jemläp, täze — 2024-nji ýyly mynasyň garşylyk üçin degişli işleri alyp barmak zerurdyr.

Soňra döwlet Baştutanymyz Ministrler Kabinetiniň agzalaryna we watandaşlarymyza ýüzlenip, ýurdumyza ýakynda gelip gowşan hoş habara ünsi çekdi. ÝUNESKO-nyň Maddy

däl medeni mirasy goramak boýunça hökümetara komitetiniň Botswana Respublikasynyň Kasan şäherinde geçirilen 18-nji mejlisinde ahalteke atçylyk sungatyny we atlary bezemek döplerini ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna girizmek baradaky çözgüt biragyzdan kabul edildi.

Hormatly Prezidentimiz gelip gowşan ýene-de bir hoş habara ünsi çekdi. BMG-niň Ykdysady we Durmuş geňeşiniň mejlisinde Türkmenistan bu guramanyň Ilat we ösüş boýunça komissiyasynyň 2024 — 2028-nji ýyllar üçin agzalygyna saýlanyldy. Munuň özi Watanymyzyň her bir raýatynyň abadan, bagtyýar, bolelin durmuşda ýaşatmak ugrundan edýän taýsyz tagallalarynyň bütin dünýäde ykrar edilýändigini aýdyň güwäsidir. Şeýle hem bu her bir günü ösüşlere beslenýän Garaşsyz, baky Bitarap döwletimiziň ynsanperwer ugurly durmuş syýasatynyň dünýäde uly goldaw tapýandygynyň ýene-de bir nyşanydyr.

Döwlet Baştutanymyz geljekde-de mähriban halkymyzyň abadan, bagtyýar, asuda durmuşyny üpjün etmek ugrundan ähli zerur işleriň amala aşyryljakdygyny belläp, watandaşlarymyzy bu waka bilen tüýs ýürekden gutlady we hemmelere iň gowy arzuwlaryny beýan etdi.

Mejlisde döwlet durmuşyna degişli başga-da birnäçe möhüm meselelere garaldy we olar boýunça degişli çözgütler kabul edildi.

Hormatly Prezidentimiz sanly ulgam arkaly geçirilen Ministrler Kabinetiniň mejlisini jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrundan alyp barýan işlerinde uly üstünlikleri arzuw etdi.

(TDH-niň maglumatlary esasynda taýýarlanyldy).

Türkmenistanda täze 71 ulgamlaryň kod elýeter boldy

Aşgabatda geçirilen «Türkmentel – 2023» XVI halkara sergisinde «Altyn Asyr» TM-CELL operatorynyň müşderilerine nobatdaky innowasion hyzmatyny — eSIM wirtual belgilerini hödürlepdi.

Täze kod bilen hödürlenen hal-kara formatdaky telefon belgisi +99371xxxxxx görnüşinde bolar. Täze kod ilatyň isleglerini hem-de ýüz tutmalaryny kanagatlandyrmak üçin işe girizildi. 71-lik tor kody bilen hereket edýän belgileri «Altyn Asyr» öýjükli aragatnaşyk operatorunyň ähli nokatlaryndan 10 manatdan satyn alyp bilersiňiz!

BIRZA SÖWDALARY

Türkmenistanyň Döwlet haryt-çig mal biržasynyň geçen hepdedäki söwdalary

Türkmenistanyň Döwlet haryt-çig mal biržasynyň geçen hepdedäki söwdalarynda geleşikleriň 39 sanysy hasaba alyndy.

Daşary ýurt walýutasyna Owganystandan, Birleşen Arap Emirliklerinden, Ukrainadan, Pakistandan, Türkiýe we Gyrgyz Respublikalaryndan gelen telekeçiler «Türkmennebit» döwlet konserninde öndürilen az kükürtli ýakyş mazudyny, «Türkmenhimiýa» döwlet konserninde öndürilen «B» markaly karbamidi satyn aldylar. Şeýle-de Dokma senagaty ministrliginiň kärhanalarynda öndürilen dürli görnüşli dokma önümler satyldy. Geleşikleriň jemi bahasy 83 million 643 müň 127 amerikan dollaryndan gowrak boldy.

Ýurdumyzyň telekeçileri içkeri bazar üçin jemi bahasy 14 million 465 müň 316 manatlykdan gowrak bolan türkmen el halylaryny we dürli görnüşli dokma önümlerini satyn aldylar.

TDHÇMB
Türkmenistanyň Döwlet Haryt Çig Mal Biržasy

«Biznes reklama».

IŞ MASLAHATY

Söwda toplумы boýunça şu ýylyň 11 aýynda ýerine ýetirilen işleriň jemleri barada maslahat geçirildi

9-njy dekabryda Türkmenistanyň Söwda toplumynyň mejlisler zalynda maslahat geçirildi. Onda 8-nji dekabryda hormatly Prezidentimiziň sanly ulgam arkaly geçirilen Minsitrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisinde beren tabşyryklaryny ýerine ýetirmek hem-de söwda ulgamynyň işini mundan beýläk-de ösdürmek babatda öňde durýan wezipeler ara alyp maslahatlaşyldy.

Ilki bilen, maslahatda Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Atdayew çykyş edip, hormatly Prezidentimiziň sanly ulgam arkaly geçirilen Minsitrler Kabinetiniň mejlisinde söwda ulgamynyň işini kämilleşdirmek, halkymyzyň uly isleg bildirýän harytlarynyň möçberini artdyrmagy dowam etdirmek, ýurdumyzyň bazarlarynda we söwda merkezlerinde, aýratyn-da, baýramçylyk günlerinde dürli önümleriň, harytlaryň bol we elýeterli bolmagyny hemişe gözegçilikde saklamak babatda beren tabşyryklaryny degişli ýolbaşçylara ýetirdi.

Şeýle-de maslahatda söwda ulgamynyň işini talabalaýyk alyp barmak, şol sanda daşarky bazarlara ugradylyan harytlaryň möçberini artdyrmak, yerli önüm öndürjileriň milli we halkara sergilere işjeň gatnaşmagyny üpjün etmek bilen bagly meselelere garaldy.

Maslahatyň barşynda şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda ýerine ýetirilen işler barada

degişli ýolbaşçylaryň hasabatlary diňlenildi. Hasabatlara laýyklykda, Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi boýunça söwda dolanyşygynyň ösüş depginini, geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 100,7 göterime, önüm öndürmegiň ösüş depginini 100,7 göterime deň boldy.

Dokma senagaty ministrligi boýunça, şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda 444 million 974 müň manatlyk maýa goýumlar öleşdirildi. Geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, nah matalaryň öndürilişi 107,1, tikin we trikotaž önümleriň öndürilişi 104,5, gön önümleriniň öndürilişi 100 göterime barabar boldy.

«Türkmenhaly» döwlet birleşigi boýunça şu ýylyň 11 aýynda önüm öndürmegiň meýilnamasy 103,9 göterim ýerine ýetirildi.

Döwlet haryt-çig mal biržasy tarapyndan ýylyň başyndan bäri 275 sany birža söwdasy geçirilip, 27 müň 762 sany şertnama hasaba alyndy.

Söwda-senagat edarasy boýunça hasabat döwründe ýerine ýetirilen işleriň ösüş depginini 109,9 göterime barabar boldy. Şu ýylyň ýanwar — noýabr aýlarynda 26 sergi we 78 maslahat geçirildi.

Senagatçylar we telekeçiler birleşmesi boýunça hasabat döwründe oba hojalyk we azyk önümlerini öndürmegiň ösüş depginini 109 göterime, senagat önümleriniň ösüş depginini bolsa 109,4 göterime deň boldy.

Maslahatyň ahyrynda oňa gatnaşyjylar ýurdumyzyň milli ykdysadyýetiniň has-da ýokarlanmagy, importyň ornuny tutýan ýokary hilli önümleri öndürmek üçin uly goldaw berýän hormatly Prezidentimize sagbolsun aýtdylar.

Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi boýunça söwda dolanyşygynyň ösüş depginini, geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 100,7 göterime, önüm öndürmegiň ösüş depginini 100,7 göterime deň boldy.

Halkara ykdysady gatnaşyklar

www.br.com.tm

GEÇEN HEPDEDE GEÇIRILEN IŞEWÜRLİK MASLAHATLARY

Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-türk toparynyň nobatdaky mejlisi geçirildi

Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-türk toparynyň ýedinji mejlisine Türkmenistanyň degişli ministrliginiň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylary, Türkiýe Respublikasynyň wise-prezidenti Jewdet Ýilmazyň ýolbaşçylygynda ýurdu-myza sapar bilen gelen wekilçilikli topar gatnaşdy. Mejlisiň barşynda oňa gatnaşyjylar iki ýurduň ykdysady mümkinçilikleri, sebit we köptaraplaýyn meseleler, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-türk toparynyň altynjy mejlisiniň Teswirnamasy esasynda kabul edilen iş meýilnamasynda göz önünde tutulan çäreleriň durmuşa geçirilişi bilen tanyşdylar.

Şu gezekki mejlisi geçirmäge döredilen mümkinçilik we mähirli kabul edilendikleri üçin hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň adyna çuňňur hoşallyk sözlerini beýan eden türk wekiliýetiniň ýol-

başçysy nobatdaky duşuşygyň netijeleriniň döwletara hyzmatdaşlygy mundan beýläkde giňeltmäge ýardam berjekdigini belledi. Şunuň bilen baglylykda, ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygyň dost-doganlyk, düşünişmek we ýakyndan özara goldamak esasynda işjeň ösdürilýändigini kanagatlanma bilen nygtaldy. Häzirki döwürde köpugurly türkmen-türk gatnaşyklary ähli ugurlarda ýokary derejede ösdürilýär. Iki döwlet üçin hem ähmiýetli bolan söwda-ykdysady, maýa goýum, bank işi, energetika, ulag-logistika, senagat, tehnologiýalar, ylym-bilim, saglygy goraýyş, medeniýet, syňahatçylyk, daşky gurşawy goramak, şahergurluşyk, oba hojalyk we sport ulgamlary özara gatnaşyklaryň möhüm ugurlarynyň hatarynda kesgitlenildi.

Hökümetara türkmen-türk toparynyň ýedinji mejlisiniň çäklerinde energetika ulgamynda Türkmenistanyň we Türkiýäniň arasyndaky hyzmatdaşlygy ösdürmek bilen baglanyşykly meseleleriň giň toplumyna galdy. Hususan-da, taraplar türkmen tebigy gazyny Türkiýä ibermegiň mümkinçiligini ara alyp maslahatlaşdylar. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistandan tebigy gazy Eýranyň üstü bilen Türkiýä ibermek taslamasynyň ähmiýeti nygtaldy.

Türkmenistanyň hem-de Türkiýäniň köpasyrlyk ýakyn gatnaşyklara üýtgeşsiz ygarrarlydyklaryny beýan edip, toparyň agzalary geljegi uly ähli ugurlarda hyzmatdaşlygy diwersifikasiýalaşdyrmak boýunça anyk ädimleri bellediler. Nygtalysy ýaly, iki ýurduň wekilleriniň guralýan halkara maslahatlara we beýleki forumlara gatnaşmaklary hyzmatdaşlygyň giňeldilmegine ýardam eder. Mejlise gatnaşyjylar şu gezekki duşuşygyň dowamynda kabul edilen çözgütleriň iki dostlukly ýurduň we halklaryň bähbitlerine hyzmatdaşlygyň ähli ugurlary boýunça ösdürilmegine täze itergi berjekdigine ynam bildirdiler.

Toparyň mejlisiniň netijeleri boýunça degişli Teswirnama gol çekildi.

«Biznes reklama»

Türkmenistan – Türkiýe: ykdysady hyzmatdaşlygy ösdürmegiň ýolunda

6-njy dekabrdaky geçirilen Türkmen-türk işewürlük maslahatynyň esasy meselesi geljek üçin ägirt uly mümkinçilikleri hasaba almak arkaly ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmekden ybarat boldy. İşewürlük maslahatyna gatnaşyjylar okgunly ösdürilýän ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň nukdaýnazarından çäräniň möhüm ähmiýetini bellediler. Bu gatnaşyklar soňky ýyllarda üstü ýetirilýän täze mazmun bilen hil taýdan depginli ösüşe eýe boldy. Munuň şeýledigine iki ýurduň arasynda yzygiderli artýan söwda dolanyşygynyň möçberi hem şaýatlyk edýär.

Türkmen-türk işewürlük maslahatynda Türkmenistanyň Söwda-senagat edarasynyň başlygy M.Gurdow, Türkiýäniň daşary ykdysady aragatnaşyklar boýunça komitetiniň müdiriýetiniň agzasy Ahmet Çalyk, Türkiýäniň Palatalar we biržalar birleşiginiň müdiriýetiniň agzasy Seljuk Öztürk, Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Atdaýew, Türkiýäniň wise-prezidenti, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-türk toparynyň türk tarapynyň başlygy Jewdet Ýilmaz öz çykyşlarynda iki dostlukly ýurduň işewür wekilleriniň özara bähbitli

söwda we maýa goýum gatnaşyklaryny ösdürmek üçin bar bolan ähli mümkinçilikleri netijeli ulanmagyň zerurdygyny bellediler.

Türkmen tarapynyň wekilleri çykyşlarynda Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistanyň ykdysady ösüşi we gazananlarydyr döwlet ösüşiniň ileri tutulýan ugurlaryny hasaba almak arkaly

Suratda: Türkiýäniň wise-prezidenti, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-türk toparynyň türk böleginiň ýolbaşçysy Jewdet Ýilmaz.

Suratlary düşüren: Maksat GYLYJOW, «Biznes reklama».

Türkmen – amerikan işewürlük gatnaşyklarynyň gerimi giňeýär

5-nji dekabrdaky paýtagtymyzdaky «Ýyl-dyz» myhmanhanasynda 10-njy Türkmen-amerikan işewürlük maslahaty geçirildi. Oňa iki ýurduň ugurdaş döwlet edaralarynyň we işewür düzümleriniň ýolbaşçylarydyr wekilleri gatnaşdylar.

«Tegelek stoluň» başyndaky duşuşyk görnüşinde geçirilen maslahat Türkmenistanyň we Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň umumy zyzyklanmalara gabat gelýän özara bähbitli hyzmatdaşlygyny mundan beýläkde yzygiderli ösdürmegi maksat edinýändigini görkezdi. Bar bolan ägirt uly mümkinçilikler netijeli gatnaşyklary işjeňleşdirmek, ony täze, anyk mazmun bilen başlaşdyrmak üçin şertleri döredýär. «Türkmenistan – ABŞ» işewürlük geňeşiniň Ýerine ýetiriji direktory Erik Stýuartyň ýolbaşçylygynda Aşgabatda gelen wekiliýetiň düzüminde «Case New Holland Industrial», «Climate Compass LLC», «Honeywell», «John Deere», «Palo Alto Networks», «VISA», «Westport Trading Europe Limited» ýaly meşhur kompaniýalaryň ýolbaşçylary we wekilleri bar.

«Häzirki wagtda Türkmenistanda amerikan kompaniýalarynyň gatnaşmagynda umumy bahasy 3,3 milliard amerikan dollaryna deň bolan 180 sany taslama alnyp barylýar» diýip, Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň söwda toplumyna gözegçilik edýän orunbasary B.Atdaýew Türkmen-amerikan işewürlük forumynda eden çykyşynda aýtdy.

Maslahatyň dowamynda şeýle duşuşyklaryň netijeli söwda-ykdysady hyzmatdaşlygyny has-da ösdürmekde, maýa goýum işini höweslendirmekde uly ähmiýetiniň bardygyny nygtaldy. Bellenişi ýaly, Türkmenistanyň hormatly

Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda oňyn Bitaraplyk, parahatçylyk söýüjilik, deňhukukly hyzmatdaşlyk ýörelgelerine esaslanyp durmuşa geçirilýän daşary syňasy ugur türkmen bazarynyň daşary ýurtly işewür hyzmatdaşlar üçin özüne çekijiligini artdyrdy. Dünýäniň iň oňat tejribesini we öňdebarýjy tehnologiýalaryny işjeň çekmegiň hasabyna ykdysadyýeti diwersifikasiýa ýoly bilen

Häzirki wagtda Türkmenistanda amerikan kompaniýalarynyň gatnaşmagynda umumy bahasy 3,3 milliard amerikan dollaryna deň bolan 180 sany taslama alnyp barylýar.

ösdürmek strategiýasyny amala aşyran Türkmenistan netijeli hyzmatdaşlyk üçin hemişe açykdyr. Ýurdumyzda amatly maýa goýum ýagdaýynyň, işewürligi alyp barmagyň has oňaýly guramaçylyk-hukuk guralynyň döredilmegi dürli ulgamlarda bilelikdäki taslamalary üstünlikli durmuşa geçirmäge ýardam berýär.

Uzak ýyllaryň dowamynda öňdebarýjy amerikan kompaniýalarynyň Türkmenistanyň ykdysadyýetiniň strategik taýdan ähmiýetli pudaklarynda üstünlikli işleýändigini bellediler. Şunuň bilen birlikde, ABŞ-nyň işewür toparlarynyň ýurdumyz bilen netijeli hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga uly gyzyklanma bildirýändigini tassyklanyldy.

“

Türkiýäniň wise-prezidenti Jewdet Ýilmaz Türkmen-türk işewürlük maslahatynda çykyş edip, 2023-nji ýylyň ýanwar – noýabr aýlarynda Türkiýe bilen Türkmenistanyň arasyndaky söwda dolanyşygynyň 2,5 milliard amerikan dollaryna ýetendigini aýtdy.

”

hyzmatdaşlygyň geljegi barada durup geçdiler. Nygtalysy ýaly, Türkmenistanyň ykdysady ýagdaýyny häsiýetlendirýän görkezijiler ony ulgamlaryň esasynda has-da ösdürmegiň ýörelgelerine berk esaslanmak bilen, örän özüne çekiji bolup durýar. Ykdysady ösüşiň uly kuwwatlyklary nebitgaz, ulag, gurluşyk, himiýa, energetika we ykdysadyýetiň beýleki pudaklarynda, durmuş ulgamynda ägirt uly özgertmeleri yzygiderli durmuşa geçirmäge şert döredýär.

İşewürlük maslahatynyň çäklerinde türkmen we türk işewürleriniň arasynda hyzmatdaşlygy ösdürmegiň ýolunda möhüm ädim ätmekde uly mümkinçilikleri döretjek resminamalara gol çekildi.

Türkmenistanyň ministrliginiň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň wekilleriniň türk kärdeşleri bilen geçiren ikitaraplaýyn duşuşyklarynda bilelikdäki taslamalar, özara hyzmatdaşlygyň geljekki ugurlary giňişleýin ara alnyp maslahatlaşyldy.

Merdan BAÝRAMDURDYÝEW,
Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky
Döwlet gullugy akademiýasynyň diňleýjisi.

Şeýle hem işewürlük gatnaşyklarynyň ösdürilmegine aýratyn üns çekildi. «Case New Holland Industrial» kompaniýasynyň we türkmen telekeçileriniň arasynda özara düşünişmek hakynda Ähtnama gol çekilmegi bilelikdäki forumyň jemlerini jemledi.

Muhammetnazar MYRADOW,
Türkmenistanyň Telekomunikasiýalar
we informatika institutynyň mugallymy.

Häzirki wagtda Türkmenistanda amerikan kompaniýalarynyň gatnaşmagynda umumy bahasy 3,3 milliard amerikan dollaryna deň bolan 180 sany taslama alnyp barylýar.

Biznes reklama

3

Internet giňişliginden bir parça

www.br.com.tm

Sanly ulgamyň mümkinçilikleriniň artmagy häzirki zaman tehnologiýalaryna bolan islegi ýokarlandyrdy. Daşymyzy gurşap alan amatly şertlere, ýeňilliklere indi halys öwrenişipdiris. Häzir biziň sähel salymyň içinde diňe bir ýurduň däl, eýsem, dünýäniň o çetindäki döwletlerde bolup geçýän wakalardan hem habarly bolmaga ýa-da özüme gerek bolan islendik harytlar we hyzmatlar bilen onlaýn platformalary arkaly tanyşmaga mümkinçiligimiz bar. Türkmenistanyň we älem-jahanyň habarlaryny, tazelikle-

rini, ildeşlerimiziň satlyk harytlaryny, telekeçilerimiziň hödürleýän hyzmatlaryny we bildirişlerini halka dessin ýetirmekte 6 ýyldan gowrak wagt bäri üstünlikli hereket edýän, halk arasynda «TmCars» diýlip bilinýän «Gerekli hyzmat» hususy kärhanasynyň tmcars.info web saýtynyň we ykjam goşundysynyň iş ýörelgesi hemmämiz üçin gyzkly bolsa gerek. Şonuň üçin-de gazetimizniň şu sanynda kärhananyň «Habarlar» bölümüniň hünärmeni, žurnalist Maksat Geldiyew bilen söhbetdeş bolduk.

«TmCars» — onlaýn mümkinçilikleriň kesişýän nokady

(Habarlar, bildirişler we mahabatlar bilen birbada tanyşmaga mümkinçilik berýän köpugurly onlaýn platformasy barada söhbetdeşlik)

— **Maksat, ilki bilen, «TmCarsyň» döreyşi, şu wagta çenli geçen ýoly barada gysgaça gürrüň beräýseňiz!**

— «Gerekli hyzmat» hususy kärhanasy 2018-nji ýylda esaslandyryldy. Şol wagtdan hem «TmCars» ady bilen ykjam goşundysy we saýty hereket edip başlady. Türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy bilen «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2019 — 2025-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynyň» kabul edilip, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda mynasyp dowam etdirilmegi biziň hususy kärhanamıza hem oňyn täsirini ýetirdi. Has dogrusy, bizi täze üstünliklere ruhlandyrdy. Döwlet syýasatyny netijeli durmuşa ornaşdyrmakda, sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden peýdalanyp, halkymyza elýeterli bolan onlaýn hyzmatlaryny hödürlemekde ilkinjileriň hatarynda döredilen «TmCars» ykjam goşundysy, ilki, awtoulaglaryň alyş-satýş bildirişlerini goýmak üçin ýöriteleşdirilen bolsa-da, gysga wagtda onda ildeşlerimiziň satmak isleýän beýleki harytlaryny hem bildiriş edip goýmaga mümkinçilik döredildi.

2019-njy ýylyň martynda ykjam goşundyda habarlar bölümü açylyp, onda ýurdumyzyň we dünýäniň tazelikleri ulanyjylaryň dykgatyna ýetirilip başlandy. «TmCars»-da ilki diňe awtoulaglar bilen bagly bildirişler berildi. Häzir bolsa biziň platformamyzda satlyk ýa-da kärendesine berilýän jaýlardan başlap, ýmit hyzmatlaryna çenli, iş we işgär gözleýänlerden başlap, elektronika we öý hojalyk harytlaryna mahlasly, adam durmuşynyň ähli ugurlaryna degişli diýen ýaly bildirişler ýerleşdirilýär. Web saýtymyzda we mobil goşundymyzda ýerleşdirilýän mahabatlaryň üsti bilen bolsa, ildeşlerimiz söwda nokatlarynda yglan edilen arzanladyşlar, amatly bahadan hödürlenilýän hyzmatlar barada hem maglumat alyp bilýärler.

— **«TmCars» mobil goşundysynda gündelik näçe bildiriş goýulýar? Her gün saýta we mobil goşunda näçe adam girip görýär?**

— Soraga sorag bilen jogap bermegiň gelşiksiz hasaplanýandygyny bilsem-de, özüňize şeýle sowal bilen ýüzlenmek isleýäris. «TmCars» diýlende, ilki bilen, näme göz önüne gelyär?

— **Her kim üçin elýeterli, tölegsiz bildiriş goýulýan, dürli görnüşli harytlary satmak-satyn almak üçin ähli amatly şertleriň döredilen ýeri ýa-da onlaýn platforma.**

— Hawa, edil özi. Sanly hyzmaty ilkinjileriň hatarynda halkymyza hödürlenleriň biri, häzirki wagtda aýlyk ulanyjysy 1 milliondan gowrak bolan ykjam goşundynyň birnäçe bölümü bar. Awtooulaglar, awtoşaylar, beýleki bildirişler, biznes-hasaplar, habarlar, teswirler... Olaryň üsti bilen islendik ulanyjy özüne gerek bolan hyzmatdan peýdalanyp biler. Şu ýerde hälki sowalyňyza degişli käbir sanlary getireýin:

— «TmCars»-da bildirişler günlük ortaça 20 milliondan gowrak gezek görülýär;

— günün dowamynda 10 müňden gowrak bildiriş goýulýar;

— gündelik işjeň ulanyjylaryň sany 300 müňden geçýär.

Biznes-hasap bölümüniň aýratynlygy her bir satyjynyň ol ýerde öz onlaýn dükanyny açyp bilmegidir. Satyjy onuň içinde azyndan 50 bildiriş goýup bilýär.

Aýratyn bellemeli tarapy, ähli bildirişler goýulmazdan ozal, ýörite hünärmenler tarapyndan gözden geçirilýär. Diňe Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyk gelyändigine barlanandan soň, ulanyjynyň bildirişleri kabul edilýär. «TmCars»-yň ýene bir esasy mümkinçiligi — GÖZLEG düwmesi. Hemmesi bölümünde GÖZLEG düwmejiginiň üstüne basyp, gerek bolan harydyňyz boýunça giňişleýin gözlegi amala aşyryp bolýar. Mysal üçin, haryt haýsy bölüme degişli, görnüşi, näme üçin niýetlenen bolmaly, ýerleşýän ýeri ýaly gözleg seljerijileri boýunça islendik harydy gözläp tapyp bolar.

— **Bilşimiz ýaly, «TmCars» häzirki wagtda diňe onlaýn söwda platformasy bolmak bilen çäklenmän, mahabatda-da ornuna eýe bolmagy başardy. Bu ugurda ulanyjylaryňyzda nähili hyzmatlary hödürleýärsiňiz?**

— Mahabat barada aýdanymyzda, esasy bellemeli zadymyz, «TmCars» diňe bir alyjy we satyjy üçin däl, eýsem, biznesini ösdürmek isleýänler üçin hem örän amatly platformadyr. Islendik adamda: «Adaty biznese başlamak, ony ösdürmek üçin näme etmeli?» diýen sowal ýüze çykýar. «TmCars» bu babatda ähli ulanyjylaryna ýakyn ýardam berýär. Meselem, biznese başlamak üçin kärende ýer, işgär, mahabat, ilkinji nobatda bolsa, müşderi gerek. Şonuň üçin hem telekeçilige başlaýanlaryň aglabasy onlaýn söwda etmegi kem görenoklar. Diýeli, bir adam onlaýn söwda başlamak isleýär. Munuň üçin onlaýn dükan açmaly, saýt döretmeli, domen almaly, goşmaça töleg etmeli, müşderi çekmeli,

mahabat ýaýratmaly... Garaz, ýene-de şonçarak zähmet sarp etmeli bolýar. «TmCars» sizi, ine, şeýle zähmetden halas edýär. Biziň web saýtymyz we mobil goşundymyz öz söwdasyny ýola goýmak isleýänlere biznes-hasap bölümüniň üsti bilen, amatly mümkinçilikleri hödürleýär. Bölümde goýlan mahabatdyr bildirişler sähel salymyň içinde millionlarça gezek görülýär. Şeýle hem harytlaryňyz we hyzmatlaryňyz isleg bildirişler telefon belgileriňiz arkaly siziň bilen habarlaşyp bilýärler. Mundan başda-da, «Google» we beýleki brauzerlerde gözlenilýän harydyň ady ýazylan mahaly, bu haryt bilen baglanyşykly «TmCars»-da goýlan bildirişler hem çykarlyýar. Bu bolsa söwdanyň has-da ösmegine ýardam edýär.

— **«TmCars»-yň gazanan üstünlikleri barada hem belläp geçäýseňiz!**

— Ykjam goşundymyzyň hyzmatlaryndan peýdalanýan hoşal ulanyjylaryň artmagy, olardan gelyän oňyn teswirler biziň iň esasy üstünligimizdir. Çünki satyjy bilen satyn alyjyny bir ýerde duşuryp berýän ykjam goşundy hökmünde döredilen «TmCars»-yň esasy maksady hem adamlaryň durmuşyny ýeňilleşdirmek.

Ykjam goşundy we saýt hepdäniň ähli günleri gije-gündiziň dowamynda üzüksiz, ýagny 7/24 sagat işleýär. Bu diýdigimiz, wagta seretmezden, bildiriş, tazelik ýa-da habar ýüze çykan ýagdaýynda ol dessine okyjylara ýetirilýär. Tazelikleri halka ýetirmekligi özüniň esasy maksatlarynyň hatarynda goýýan «TmCars»-yň habarlaşmak bölümüniň üsti bilen, okyjylar öz edara-kärhanalaryndaky tazelikleri ýa-da saýtyň işini kämilleşdirmek maksady bilen bagly tekliplerini iberip bilerler.

Galyberse-de, «Gerekli hyzmat» hususy kärhanasy ýurdumyzda her ýylda geçirilýän Telekommunikasiýalar we teleradioýaýraduş boýunça «Turkmentel» atly halkara sergisine zygiderli gatnaşyp, dünýä ýurtlarynyň ösen kompaniýalarynyň hatarynda öz artykmaçlyklary bilen çykyş edip gelyär.

— **«TmCars»-dan geljekde nähili tazeliklere garaşyp bilersiz?**

— Döredijilik toparymyz «Hem täze, hem tiz» diýen şygara gulluk edýär. Şonuň üçin-de geljekde saýty, mobil goşundyny has-da kämilleşdirmek, onuň ulanyjylar üçin has oňaýly bolmagy üçin goşmaça hyzmatlary hödürlemek meylimiz bar. Munuň üçin «TmCars»-y yzarlap duruň!

«TmCars»-yň Habarlar bölümüniň hünärmeni, žurnalist Maksat Geldiyew.

“

- * «TmCars»-da bildirişler günde ortaça 20 milliondan gowrak gezek görülýär.
- * Günüň dowamynda 10 müňden gowrak bildiriş goýulýar.
- * Gündelik işjeň ulanyjylaryň sany 300 müňden geçýär.

”

Söhbetdeş bolan: Mätgurban MÄTGURBANOW, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutyňnyň halkara žurnalistikasy hünäriniň talyby, «Biznes reklama».

Baýramçylyk söwdalary

www.br.com.tm

GYZGALAŇLY SÖWDA WE DÖWREBAP HYZMAT

Hemmeleriň ýagşy arzuwlar bilen garaşýan Täze ýyl baýramy önüm öndürijilerdir hyzmatlar ulgamyndaky işewürler üçinem örän gyzgalaňly döwür. Ýakynlaryňy gutlamak we Täze ýyly naz-nygmatdan doly baýramçylyk saçagynyň başynda garşy almagyň lezzeti durmuşa söýgiňi artdyrýar. Hut şoňa görä-de, bütin dünýäde bu baýramçylygyň öňüsyrynda söwda merkezlerindäki we bazarlardaky işjeňlik has-da artýar. Ýurdumyzda ýylyň soňky aýynda iki baý-

ramçylygyň — Halkara Bitaraplyk gününüň we Täze ýyl baýramçylygynyň giňden bellenilmegi ildeşlerimiziň kalbyna ruhubelentlik eçilýär. Paýtagtymyzdaky we ýurdumyzyň ähli sebitlerindäki bazarlardyr söwda-dynç alyş merkezlerindäki bolçulyk, şanly seneler mynasybetli guralan göçme söwda nokatlaryndaky sowgatlyklar gözünü dokundyrýar. Arzanladyşlar, aksiýalar we dürli görnüşli baýramçylyk çäreleri bolsa söwdanyň has-da gyzgalaňly bolmagyny şertlendirýär.

Halkyň hyzmatyndaky söwda tory

Ýurdumyzda halkymyzyň sarp edýän harytlaryny hödürleýän söwda torlarynyň iň meşhurlarynyň hatarynda «Halk market» öňdebaryjy orunlaryň birini eýeleýär. Harytlaryň dürli-dürlüligi, amatly bahalar, zygiderli guralýan arzanladyşlar bu söwda torunyň meşhurlygyny artdyrýar. «Halk market» toruna degişli marketleriň ilkinjisi 2014-nji ýylda Aşgabatdaky «Garaşsyzlygyň 15 ýyllygy» söwda merkezinde açylyp, paýtagtymyzyň ýaşajylyarynyň we myhmanlarynyň arasynda meşhurlyk gazandy. Wagtyň geçmegi bilen, Aşgabadyň beýleki ýerlerinde we welaýatlarymyzda «Halk market» toruna degişli marketleriň sany artdy. Häzirkä wagtda ýurdumyzda bu tora degişli dükanlaryň dokuzysy hereket edýär. Olaryň altysy paýtagtymyzda, galanlary Ahal welaýatynyň Ak bugdaý etrabynyň Gämi obasynda, şeýle hem Balkanabat we Türkmenabat şäherlerinde ýerleşýär. Baýramçylyklaryň öňüsyrynda dükanlarda azyk harytlarynyň dürli görnüşlerine, aýratyn-da, süýji we konditer önümlerine arzanladyşlar guralýar.

«Halk market» türkmen telekeçileri bilen birlikde, Russiýanyň, Awstriýanyň we beýleki ýurtlaryň önüm öndürijileriniň 600-den gowragy bilen hyzmatdaşlyk edýär. Hyzmatdaşlaryň sanynyň artmagy dükanlardaky önümleriň görnüşleriniň hem köpelmegine ýardam edýär. Şeýle hem söwda tory öz internet sahypasyny we mobil goşundysyny işe girizip, müşderilere uzak aralykdan söwda etmäge amatly mümkinçilikleri hödürleýär.

«Altyn» arzanladyş aýy

Hemişe täzeçilligiň gözleginde bolup, müşderiler üçin arzanladyşlary zygiderli guraýan «Altyn» market hem dekabry aýynyň dowamynda baýramçylyk söwdalarynyň has-da gyzgalaňly bolmagyny gazanmagy maksat edinýär. Paýtagtymyzdaky «Lälezar» bazaryndaky «Altyn» marketiň öňünde guralan göçme söwda nokadynda alyjylara hödürlenýän baýramçylyk sowgatlyklary, bezeg önümleri, dürli görnüşli süýjülikler ruhuňy görerýär. Zamanamyzdaky buýsanjy bolan Arkadag şäherindäki «Gökdere» söwda-dynç alyş merkezindäki «Altyn» marketde hem Täze ýyl baýramyny ilkinji gezek garşy almak üçin ýokary derejede taýýarlyk görülýär. Marketler tory sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden peýdalanyp, elektron söwdany ösdürmäge-de uly ähmiýet berýär. «Altyn» marketiň internet sahypasyny hem-de mobil goşundysynynda müşderiler üçin her günki arzanladyşlar barada maglumat alyp, harytlary sargyt etmäge mümkinçilik döredilendir.

«Altyn» market Halkara Bitaraplyk günü hem-de Täze ýyl baýramy mynasybetli ýylyň soňky aýynda her gün harytlaryň bir toparyna arzanladyşlary yglan edýär. Häzirkä wagtda her hepdäniň duşenbe günleri süýt önümlerine, çarşenbede gök önümlere, anna günleri et önümlerine, şeýle hem sişenbe we penşenbe günü beýleki azyk harytlaryna uly arzanladyşlar geçirilýär. Sişenbe, penşenbe we şenbe günlerinde bolsa müşderiler arsaçylyk we hojalyk himiýasy harytlaryny arzanladylan bahalardan alyp bilerler. Şeýle hem marketde müşderileriň isleglerine görä, dürli görnüşli täze ýyl sowgatlyklaryny taýýarlamak hyzmaty ýola goýuldy. 31-nji dekabrdan bolsa paýtagtymyzdaky «Altyn» marketde baýramçylyk dabarasyny gurap, çagalara Aýazbabanyň sowgatlyklaryny gowşurmak meýilşdirilýär. Şunuň ýaly çäreler müşderiler bilen gatnaşyklary täze derejä çykarmaga kömek edýär.

«Şerbet» marketindäki bolçulyk

Müşderileriň söýgüsini gazanan söwda torlarynyň ýene biri bolan «Şerbet» marketi hem baýramçylyklara ýokary derejede taýýarlykly geldi. Paýtagtymyzdaky «Gül Zemin» söwda we dynç alyş merkezinde ýerleşýän marketde ildeşlerimiziň täze ýyl saçaklaryny bezemek üçin hödürlenilýän ýokary hilli ýerli we daşary ýurt önümleriniň görnüşleri köpdürlüligi bilen tapawutlanýar. Müşderileriň we edaralarynyň sargytlary esasynda baýramçylyk sowgatlyklaryny taýýarlamak hyzmatlary hem ýola goýlup, olar üçin tölegler nagt we nagt däl görnüşinde kabul edilýär. Şeýle hem «Şerbet» marketinden kesgitli möçberdäki harytlary almaga mümkinçilik berýän ýörite sowgatlyk petekler hem taýýarlanylady. Bulardan başga-da, satuwa çykarylan ululy-kičili täze ýyl arçalary, bezeg oýnawaçlary, gutlag hatlary, sowgatlyklaryň dürli görnüşleri göwnüni görerýär.

Öňdebaryjy tejribeler esasynda iş alyp barýan «Şerbet» marketinde bölümleriň 30-a golaýy hereket edýär. «Şerbet ta-gam», konditer önümleri, çörek önümleri, süýjülikler, gury iýmiler, gök önümler we miweler, miwe suwlary we alkogolsyz gazlandyrylan içgiler, bakaleýa, kanselýariýa, gap-gaçlar, parfýumeriýa, durmuş himiýasy, güller bölümleri şolaryň esasyalarydyr. Ildeşlerimiz marketiň dürli tagamlary taýýarlaýan hem-de konditer bölümlerinden baýramçylyk saçaklaryny bezemek üçin işdäçarlarydyr lezzetli tagamlary, tortlary we beýleki süýjülikleri ýörite buýurma esasynda alyp bilerler.

«Şerbet» marketde baýramçylyk günlerinde müşderileriň has-da köpeldigini nazara alyp, goşmaça kassalaryň altysy herekete girizildi. Bu bolsa müşderileriň wagtyny tygşytlamak we olara ýokary amatlyklary döretmek ugrundaky aladalaryň nyşanydyr.

***

Mahlasly, baýramçylyk günlerinde gözümi guwandyrýan haryt bolçulygy, arzanladyşlar we täzeçil hyzmatlar hormatly Prezidentimiziň tagallalaryndan göwünleri galkynýan işewürleriň halkymyzyň isleglerini kanagatlandyrmak üçin döwrebap iş usullaryny ornaşdyryp, oňyn netijeleri gazanýandygyny tassyklaýar.

Çary ÇARYÝEW,

Türkmen döwlet medeniýet institutyňyň telewideniýe žurnalistikasy hünäriňiň talyby, «Biznes reklama».

«Halk market» toruna degişli marketleriň ilkinjisi 2014-nji ýylda Aşgabatdaky «Garaşsyzlygyň 15 ýyllygy» söwda merkezinde açyldy.

Öňdebaryjy tejribeler esasynda iş alyp barýan «Şerbet» marketinde bölümleriň 30-a golaýy hereket edýär.

Biznes reklama

Baýramçylyk söwdalary

Baýramçylyk göçme söwda nokatlary müşderilere hyzmat edýär

Ýakymly ýatlamlary bilen her bir ynsanyň kalbynda ýer alan, ulkiçiniň höwes bilen garaşýan Täze ýyl baýramçylygy golaýlaşdygyça, barmak бүкүп sanaymaly günler başlanýar. Täze ýyl diýilse, süýjülik, erteki kysmy owadan bezegli dürli arçalar göz önüne gelýär. Her bir gelýän täze ýyly şatlyk-şowhunly, datly desterhanly garsylamaýyň halkymyzyň arasynda däbe öwürülip gitmegi ýurduň parahatlygyndan, agzybirligidinden, bolçulygyndan nyşandyr.

Aşgabat we Arkadag şäherlerinde, şeýle-de Türkmenistanyň ähli welaýatlarynda Täze ýyl baýramçylygy mynasybetli jemi 883 sany göçme söwda nokatlary halka hyzmat edip başlady. Has anyk aýtsak, göçme söwda nokatlarynyň paýtagtymyz Aşgabatda 60-sy, Arkadag şäherinde 4-si, şeýle-de Türkmenistanyň welaýatlarynda 819 sanysy ilata hyzmat edýär.

Söwda tekjelerinde ýarmalar we un önümleri, süýji-köke, konditer önümleri we gazlandyrylan içgiler, sowgat toplumlary, möwsümleýin miweler we gök önümler bar. Mundan

başga-da, baýramçylyk söwda nokatlarynda emeli arça agaçlaryny, arça bezeglerini, ýadygärlik sowgatlaryny, oýunjaklary we senenamalary satyn alyp bolýar. Şeýle-de iri söwda merkezlerinde we

paýtagtyň bazarlarynda halka hödürlenilýän azyk önümleriniň hatarynda et we balyk önümleri, peýnir, şöhlät, konserwirlenen önümler hem bar.

«Biznes reklama».

TIZ TAGAM

«ÝOLAGÇY KITCHEN» – hakyky amerikan «KFC»

Tüweleme, türkmen işewürleriniň döredýän mümkinçilikleridir şertleri, getirýän täzelikleri öwgä mynasyyp. Hususyýetçiligiň döwletimizde giň goldaw tapmagy, ösüp-örmemeği üçin dürli şertleriň döredilmegi, Milli Liderimiziň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň işewürleriň hususy işleriniň ýola düşmegi üçin durmuşa geçirýän beýik başlangyçlary öz miwesini berýär. Ýurduмыз дүнүяде iň gowy brendler bilen bäsleşip biljek dürli täze önümleriň, ýokary hilli hyzmatlaryň döredilýän we has-da ösdürilýän ýerine öwrüldi. Hususyýetçileriň şeýle kärhana-edaralarynda, hojalyk jemgyýetlerinde, restoranlarda, kafelerde ýola goýlan işler, öndürilýän önümler ýurduмызыň ykdysady kuwwatyny has-da ösdürýär.

Ine, şeýle adyny eşideniňden türkmen digiňe buýsanjyňy goşalandyryň ýerleriň biri-de

«Ýolagçy Kitchen» restoranydyr. Indi 8 ýyldan bäri ýurduмызда ildeşlerimize amerikan tiz tagamlarynyň lezzetini duýmaga mümkinçilik döredýän restoranyň zähmetsöýer hem işine yhlasly çemeleşýän ýolbaşçylarydyr agzybir işgärleriniň tagallalary netijesinde amerikan «KFC»-si aýak ýeterimizde. Isledik wagt del tagamy dadyp görmek isleseň, gerekli belgini aýlap bilseň bolýar.

Diýarymyzyň ösüşine goşant goşmagy, şeýle-de halkymyza ýokary hilli tagamlary hödürlemek bilen göwnejaý hyzmat etmegi maksat edinýän bu restoranyň esaslan-

dyrylyşy barada, ine, şulary aýdyp bolar. «ÝO-KI» üçin 2013-nji ýylda Amerikanyň Birleşen Ştatlaryndan kiçiräk nahar taýynlanýan tirkeg ulag serişdesi sargyt edildi we 2015-nji ýylda ýurduмызда getirildi. 2016-njy ýylda bolsa doly gurnap, Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy şäherinde bu restoran işe başlaýar. Turuwbaşdan öz işine yhlasly ýapyşan esaslandyryjylar bu restoranyň örüsin giňeltmek bilen boldular. 2022-nji ýylyň noýabr aýynda paýtagtymyz Aşgabat şäherinde ilkinji restorany açmak bilen, amerikan tagamlarynyň ussatlary halka hödürleýän naharlarynyň görnüşlerini has köpelttiler.

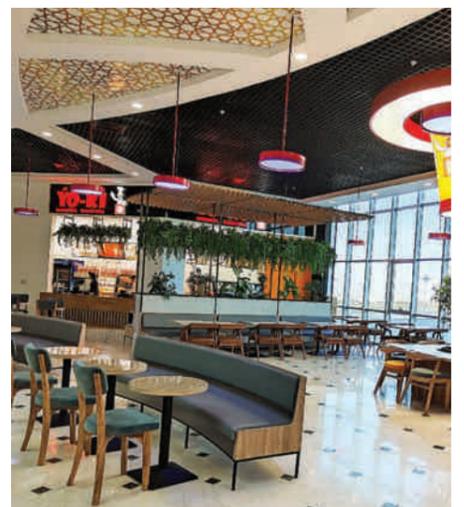
Amerikan tiz tagamlarynyň taýýarlanylşynyň inçe syrlaryny, aýratynlyklaryny öwrenmek üçin, ABŞ-a gidip, tejribe toplap gelmek, şeýle-de ýylda iki gezek diňe bir ABŞ-da däl, eýsem, beýleki ösen döwletlerde bolup, şol ýerleriň aşhanasynyň täzeliklerini biziň ýurduмызда getirmek «ÝO-KI» restoranynda adata öwürülen ýagdaýlardyr.

Türkmen topragynda amerikan tiz tagamlaryny hödürleýän bu restoranyň baý tagamnamasynyň birnäçe halkara sergilerine gatnaşmagy-da belenilmäge mynasyyp.

Esasy ýöriteleşen tagamlary ABŞ-da eý görülyän «KFC» (Kentucky Fried Chicken) restoranlarynda taýýarlanylýan gowrulan jüýje we burgerlerdir. Bulardan başga-da, tagamnamasynda naharlaryň dürli görnüşleri bar.

Towuk budy we ganatlaryndan taýýarlanan dürli tagamlar we işdäaçarlar, burgerleriň dürli görnüşleri, özboluşly taýýarlanan ýeralma, pizzadyr twister (lawaş), çorbalaryň dürli görnüşleri («Garlic», «Samurai», «ÝO-KI», «Rancho», «Cheddar», «Sweet chili», «Ketchup», «Bonjour») «Ýolagçy tiz tagam» brendiniň naýbaşy nygmatlarydyr.

Bu ýerde körpejeleri begendirjek täzelikleri birnäçesi döredildi. Çagalar üçin niýetlenen ýörite tagamnamanyň bolmagy we «Happy chicken» atly düzülyän oýunjakly gutujyklaryň sowgat edilmegi, elbetde, körpeleriň naharlanmak üçin ýer saýlawyn-

da pikiriniň siziňki bilen gabat gelmegini kepillendirse gerek. Çaga dünýäsine aýratyn üns bilen garaýan restoran kiçi ýaşly müşderileriniň islegini kanagatlandyrmagyň hötdesinden gelmegi başaýar.

Täzelikleriň gözleginde gezmegi endik edinen hususyýetçileriň, işewürleriň maksady hem jogapkärçiligi duýşy gitdigiče artýar. «ÝO-KI» restorany hem täzelikleri girizmegiň ugrundan irginsiz zähmet çekýär. Restoran Täze ýyl baýramy mynasybetli bezelen saçaklaryň berekedini artdyryjak täze tagamlary bilen halkymyza özboluşly baýramçylyk sowgadyny taýýarlaýar.

Önümleriňdir hyzmatlaryň hilini gowulandyrmak we olary elýeterli bahadan hödürlemek bilen, halkyň göwnünden turmagy bagt hasaplaýanlar döwrümiziň zähmet gahrymanlarydyr.

Indi amerikan burgerlerini we gowrulan jüýje iýmek üçin, ABŞ-a gitmek zerurlygy ýok. Size «Aşgabat» söwda we dynç alyş merkezinde ýerleşýän «ÝO-KI» restoranyna barmak ýeterlik. Amerikan aşhanasynyň lezzeti size garaşýar!

Bägül BERDIÝEWA,
«Biznes reklama».

«ÝO-KI» üçin 2013-nji ýylda ABŞ-dan kiçiräk nahar taýynlanýan tirkeg ulag serişdesi sargyt edildi we 2015-nji ýylda ýurduмызда getirildi.

«ÝO-KI» 2022-nji ýylyň noýabr aýynda paýtagtymyz Aşgabat şäherinde ilkinji restorany açdy.

Halkara sergi

www.br.com.tm

Türkiýe Respublikasynyň eksport harytlarynyň sergisi

6 – 8-nji dekabr aralygynda paýtagtymyzdaky Türkmenistanyň Söwda-senagat edarasynda Türkiýe Respublikasynyň eksport harytlarynyň 10-njy sergisi geçirildi.

Nobatdaky gözden geçirişe gatnaşmak maksady bilen Türkiýäniň döwlet düzümleriniň wekillerinden ybarat topar, ýurdumyz bilen netijeli hyzmatdaşlygy has-da ösdürmäge gyzklanma bildirýän kompaniýalaryň we hususy kärhanalaryň 100-e golaýynyň ýolbaşçylarydyr hünärmenleri paýtagtymyza geldiler.

Serginiň açylyş dabarasyna Hökümet agzalary, ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylary, ýurdumyzda işleýän diplomatik wekilhanalarynyň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri hem-de işewürler gatnaşdylar.

Döwre laýyk, isleg bildirilýän önümleri bilen öndebaryjy tehnologiýalaryny Türkmenistanda ilkinji gezek tanyşdyrýan kompaniýalar sergä gatnaşyjylaryň agramly bölegini düzdi. Olaryň köpüsi ýurdumyzyň köpugurly ykdysady kuwwaty bilen hyzmatdaşlygy giňeltmegi maksat edinýär. Sergide türk önüm öndürijileri tarapyndan eksport edilýän ýokary hilli harytlaryň giň toplumu: senagat we oba

hojalyk pudaklary üçin enjamlar, ätiýaçlyk şaýlar, gurluşyk serişdeleri, hojalyk we elektronika tehnikalary, oý hojalyk harytlary, dokma önümleri ýaýbaňlandyryldy. Mundan başga-da, sergä gatnaşyjylaryň hatarynda elektrik energetika enjamlaryny öndürmäge ýöriteleşen «Elte Pano», «Hasçelik Kablo», ýangyn söndüriji enjamlary öndürýän «Duyar Vana Makina», gurluşykda öndebaryjy «Rönesans», «Gap İnşaat» ýaly kompaniýalar bar. Gurluşyk serişdeleri bölümünde penjireleri we gaplary öndürýän «Çelik Kapi», «Emka Metal Çelik», diwar we üçek üçin izolýasiýa

serişdelerinden taýýarlanylýan panelleri öndürýän «Assan Panel» hem-de profilleri öndürýän «Hilal Alüminyum» kompaniýalary, şeýle-de «A.O.Smith» kompaniýasynyň diwarlygy suw üpjünçilik, lagym we suwaryş, agyz suwy mineralaşdyrmak ulgamlary bilen sergä ýygananlary tanyşdyrdy. «Ahi carrier fzc», «Frigo Mekanik», «Aldag», «Pikner» kompaniýalary sowadyjylary we azyk önümlerini saklamak hem-de doňdurmak üçin tehnikalary görkezdiler.

Köpugurly sergä ilkinji gezek gatnaşýan kompaniýalaryň hatarynda çagalar baglaryny hem-de mekdepleri, ýaşayş jaýlaryny enjamlaşdyrmak, sowadyjylaryň, egin-eşik

ýuwujy maşynlaryň, bug peçleriniň, suw gaýnadyjylaryň we gyzdyryjylaryň, elektrik enjamlarynyň hem-de beýlekileriň iň täze görnüşlerini öz içine alýan iri önüm öndürijileri agzamak bolar. Şeýle hem ýurdumyzda esasy ugurlaryň biri hasaplanýan dokma pudaklary bilen hyzmatdaşlygy giňeltmekde täze ädimleri ýola goýjak türk dokma önümlerini görkezýän diwarlyklar hem sergä gatnaşyjylaryň ünsüni çekdi. Bu dokma önümleriniň diwarlygy diňe bir türk öndürijileriniň kuwwatlyklaryny, öndürilýän önümleriň baý görnüşlerini we aýratynlyklaryny açyp görkezmek bilen çäklenmän, eýsem, türkmen hyzmatdaşlary bilen göni gatnaşyklary ýola goýmagada uly mümkinçilik berer.

Önüm öndürijilerdir kärhanalar bilen birlikde, Türkmen-türk paýdarlar täjirçilik bankynyň gatnaşmagy, şeýle hem Türkiýe Respublikasynyň ýurdumyzdaky ilçihanasyň iki doganlyk ýurduň medeniýetini ýaýbaňlandyran pawilyony, şeýle-de türk tagamlarydyr kofeleriň myhmanlara hödür edilmegi sergä gelenlerde ýakymly duýgulary galdyrdy.

Murat ÖZTÜRK,
«Merkez Anadolu Kimya» kompaniýasynyň import-eksport ugry boýunça hünärmeni:

— Otuz bäs ýyl bari oba hojalyk ekinlerine niýetlenen himiki dökünleri öndürýän bu hususy kompaniýa Türkmenistanda geçirilýän sergile-re birinji gezek gatnaşýar. Biziň kompaniýamyz oba hojalyk, has dogrusy, sitrus miweleriniň, gök-bakja, däneli ekinleriň hasyllylygyny ýokarlandyryjy, köklendiriji, öz tebigy reňklerini beriji, tagamlandyryjy, dürli bakteriyalara garşy göreşiji, mikroplary, mör-möjekleri ýok ediji dökünleridir dermanlary öndürýär. Önümler üçin çig mallaryň esasy bölegini Türkiýeden, galan bölegini Ispaniýadan, Awstraliýadan getirýäris. Önümçiligimizde önümleriň görnüşleri şu ýyl 300-e golaýlady.

Antaliýa şäherinde kompaniýamyznyň uly zawody bar. Taýýar önümleri Stambul şäherine ugradyp, şol ýerden eksporta ýaýradýarys. Häzirkä wagta çenli önümlerimiz Merkezi Aziýa, Russiýa, Müsür, Taýland, Afrika döwletlerine, has takygy, 35 ýurda eksport edilýär.

Bu gezekki sergi biziň kompaniýamyz bilen türkmen işewürleriniň hyzmatdaşlygyna ýol açmakda uly mümkinçilikleri berer.

Ilgaz ERGEN,
«Levent kimya» kompaniýasynyň eksport menejeri:

— Türkmenistana ilkinji gezek gelenem bol-sam, bu ýeriniň doganlyk halky maňa önden tanyş ýaly duýuldy. Aşgabadnyň tämiz, gözle keşbi bizi diýseň begendirdi. Doganlyk halkymyz bilen «Levent kimya» kompaniýasy indi dört ýyldan bari ýakyn hyzmatdaşlyk saklaýar.

Kompaniýamyznyň esasy zawody Türkiýäniň Antaliýa şäherinde ýerleşýär. Bu kompaniýa «Porçöz» haryt nyşany bilen köp görnüşli oý hojalyk harytlaryny öndürýär. Olardan aşhanada, hammamlarda ulanylýan hojalyk harytlarynyň demir poslarynydyr ýag aýryjylarynyň, gap-gaç ýuwujylarynyň, zir-zibil dykylaryny açyjylarynyň suwuk, gury görnüşlerini agzamak bolar. Önümleriň görnüşleri 35-den gowrakdyr.

Önümçiligimizde esasy çig mallar daşary ýurtlardan getirilýär. Häzirkä wagtda önümleriň köpugurly toplumlaryny has-da artdyrmak, eksport ýaýrawyny mundan beýlägem giňeltmek üçin kompaniýamyz degişli işleri alyp barýar.

Sahypany taýýarlan:
Sadap MUHAMOWA, «Biznes reklama».

TELEKEÇILIK – DÖWLETIŇ ALTYN GAZNASY

Telekeçilik – halkyň şu günü, eşretli ertiri. Gurmak, döretmek, önüm öndürmek, haryt dolanyşygyny ýola goýmak, eksport we import... biziň gündelik durmuşymyza ornaşyp gitti. Indi şu günümizi, ertirimizi telekeçilik ulgamyndan üzňe göz önüne getirip bolmaýar.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe telekeçilik ulgamy ösdürmek hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň ykdysady kuwwatyny artdyrmak, halkymyzyň abadançylygyny, ýaşayş-durmuş derejesini has-da ýokarlandyrmak baradaky döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biri bolup durýar. Şonuň bilen baglylykda, ýurdumyza kiçi we orta telekeçiligi ösdürmek, telekeçileri döwlet tarapyndan goldamak, telekeçilik kärhanalarynyň sanyny artdyrmak ugrunda netijeli işler durmuşa geçirilýär. Häzirki wagtda ýurdumyzyň hususyýetçileriniň zygiderli aladalary bilen öndürilýän önümleriň we harytlaryň bolçulygyny döretmekde ýokary netijeler gazanylýar. Munuň özi daşyndan getirilýän önümleri azaltmak, özümdede öndürilýän önümleri köpeltmek babatda öňde goýlan wezipeleri ýerine ýetirmek boýunça alnyp barylýan işlere mynasyp goşantdyr.

Häzirki wagtda Diýarymyzda hususy telekeçiligi ösdürmek, telekeçileri döwlet tarapyndan goldamak ugrunda uly tagallalar edilýär. Şeýlelikde, ýurdumyza hereket edýän hususy kärhanalaryň sany barha artýar, öndürilýän önümlere diňe bir içerki bazarlarymyzda däl, eýsem, daşary ýurtlarda hem uly isleg bildirilýär.

Soňky ýyllarda türkmen telekeçileriniň öndürýän önümleriniň dünýäniň

dürli döwletlerine eksportynyň artýandygyny bellemek gerek. Bäsdeşlige ukyply ýokary hilli önümleri, harytlary bilen dünýä bazarlaryna çykyan telekeçileriň sany barha köpeliýär. Munuň özi ilata edilýän hyzmatyň görnüşleriniň artmagyna, hil derejesiniň ýokarlanmagyna, täze iş orunlarynyň döredilmegine ýardam berýär. Telekeçiligiň ösmegi üçin oňaýly şertler döredilýär. Işewürleriň häzirki zaman iş usullarynyň önümçilige ornaşdyrylmagy, diňe bir içerki bazarda däl, eýsem, daşary ýurtlarda-da uly isleg bildirilýän önümleri öndürmek döwletiň durmuş-ykdysady taýdan galkynmagynyň esasydyr. Ýurdumyza hem innowasion iş usullaryny, öndebaryjy dünýä tejribesini öleşdirip, ýokary netijeleri gazanýan hususy düzümleriň sanynyň artýandygy guwandyrýar.

Hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary netijesinde milli ykdysadyýetimiz kuwwatlanyp, ak bazarlarymyzda hem-de söwda nokatlarynda ýylyň islendik paslynda ter gök we miwe önümleriniň bolçulygy gözüňi dokundyrýar. Muňa daýhanlarymyz bilen bir hatarda, oba hojalyk pudagynda zähmet çekýän türkmen telekeçileriniň hem mynasyp goşandy bar. Olar ýurdumyza hususy ulgamy ösdürmek baradaky başlangıçlardan ruhlanyp, halkyň gündelik sarp edýän azyklyk önümlerini öndürmekde ýokary işjeňlik görkezýärler. Milli ykdysadyýetimiz we senagat pudagy ösüşiň täze basgançagyna — innowasion ösüş tapgyryna gadam basdy. Netijede, ýurdumyzyň çäginde bazar gatnaşyklarynda bäsdeşlige ukyply ýagdaý emele geldi, telekeçilik işjeňligi ýüze çykdy, işewürligi gurama-

gyň hem-de önümçiligi ýola goýmagyň häzirki zaman usullary kemala geldi. Hormatly Prezidentimiz tarapyndan öňe sürülen we üstünlikli durmuşa geçirilýän ykdysadyýetimizi döwrebaplaşdyrmagyň strategiýasy ähli pudaklara iň täze tehnologiýalary hem-de öndebaryjy dolandyryş usullaryny ornaşdyrmaga, bazar gatnaşyklaryna tapgyrma-tapgyr geçmäge, hususy telekeçiligi giňden goldamaga esaslanýar. Ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň döwlete dahylyly bolmadyk pudagyna goldaw bermek baradaky parasatly syýasatyň durmuşa geçirilmegi bilen, hususy telekeçiligiň ösdürilmegi, daşary ýurtlardan getirilýän önümleriň ornuny tutýan, ähli görkezijiler babatynda ýokary hal-kara ölçeglere laýyk gelýän we eksporta niýetlenen täzeçil usuldaky önümçilik işiniň kämilleşdirilmegi üçin hem giň mümkinçilikler döredilýär. Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiyalar merkeziniň düzüminde Telekeçiligi ösdürmek merkezi hereket edip başlandy. Merkeziň esasy maksady «Kiçi we orta telekeçiligi döwlet tarapyndan goldamak hakynda» Türkmenistanyň Kanununda göz önünde tutulan kadarlardan ugur alyp, hususy işewürler bilen hyzmatdaşlygy amala aşyrmakdan ybaratdyr. Häzirki wagtda merkezde hususy kärhanalar üçin şertnamalaýyn işleri we mahabat hyzmatlaryny ýerine ýetirmek ýola goýuldy.

Telekeçilik ulgamy üçin ajaýyp innowasion täzeligem bar. Ol hem «Takyk ulgam» IT kompaniýasynyň Türkmenistanyň Senagatçylyk we telekeçiler birleşmesi bilen bilelikde «Töleýsiz web saýt» hyzmatyny ýola goýmagy. Mälim bolşy

ýaly, soňky ýyllarda Türkmenistanda sanly ulgamy ösdürmek, bu ugurda dünýäniň iň häzirki zaman gazananlaryny ykdysadyýetiň ähli ulgamlaryna ornaşdyrmak bilen bagly zerur işler alnyp barylýar. «Töleýsiz web saýt» hyzmatynyň maksady hem «Türkmenistanda 2019 – 2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiyasynyň» durmuşa geçirilmegine goşant goşmakdan, şeýle-de ýurdumyza maglumat-aragatnaşyk tehnologiýalarynyň mümkinçiliklerini giňeltmekden we döwletimiziň ähli pudaklarynyň, edara-kärhanalarynyň sanly ykdysadyýete geçmegine ýakyndan ýardam bermekden ybaratdyr.

Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylynda ösüş-özgerişli depgini başdan geçirýän milli ykdysadyýetimizde Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe düýpli özgertmeleriň netijesinde belent sepgitlere ýetilýär. Hormatly Prezidentimiz telekeçiligi ösdürmeklige uly üns bermek bilen, bähbitli tagallalara badalga berýär. Indi türkmen telekeçileriniň yhlas-tagallalary bilen harytlaryň we önümleriň bolçulygy döredilýär. Täze iş orunlary peýda bolýar. Şeýle tutumly işler bolsa il-günümiziň ýaşayş-durmuş şertleriniň ýokarlanmagyna giň ýol açýar. Döwlet ähmiýetli, il-gün bähbitli işlerde welaýatymyzyň telekeçileriniň bitirýän işlerem guwandyrýar. Olar ilatyň ýokary islegli harytlaryny we önümlerini öndürüp, dürli hyzmatlary ýerine ýetirip, il alkyşyna mynasyp bolýarlar.

Maksud TORAYEW,
Türkmenistanyň Senagatçylyk
we telekeçiler partiýasynyň
Daşoguz welaýat komitetiniň başlygy.

SANLY ULGAM

INNOWASION ÖSÜŞIŇ MÖHÜM ŞERTI

Sanly ykdysadyýete geçiş halk hojalyk toplumyny döwrebaplaşdyrmagyň, onuň netijeliligini ýokarlandyrmagyň möhüm şertidir. Şoňa görä-de, häzirki döwürde Türkmenistanda milli ykdysadyýeti we onuň ähli pudaklaryny sanly ulgama geçirmek boýunça giň gerimli işler amala aşyrylýar. Döwlet tarapyndan uzak möhletleýin maksatnamalaryň kabul edilmegi, zerur kanunçylyk özgertmeleriniň amala aşyrylmagy, iri maýa goýumlaryň öleşdirilmegi ykdysadyýetiň sanlylaşdyrylmagynyň üstünlikli amala aşyrylmagyna şert döredýär.

Häzirki döwürde Türkmenistanyň durnukly ösüşini üpjün etmäge gönükdirilen giň gerimli özgertmeler işjeň ýagdaýda durmuşa geçirilýär. Ýurtda ykdysadyýetiň ösüşini çaltlandyrmak boýunça täze wezipeler öňe sürülýär. Olar häzirki zaman tehnikalaryny we öndebaryjy tehnologiýalary peýdalanmaga, innowasion önümçilik gurluşlaryny döretmäge, maýa goýum işini höweslendirmäge esaslandyrylandy. Şunda sanly ykdysadyýetiň möhüm ornuny bardyr. Ýurdumyza sanly ykdysadyýeti ornaşdyrmak işi 2025-nji ýyla çenli döwür üçin degişli Konsepsiyany durmuşa geçirmek esasynda alnyp ba-

rylýar. Bu Konsepsiyä döwlet maksatnamalary hem-de geljek üçin meýilnamalar bilen utgaşdyrylýar.

Sanly ulgama geçilmegi bu günki gün durnukly ösüşiň ileri tutulýan wezipelerini çözmegiň wajyp şertidir. Sanly tehnologiýalar bazary tutuş dünýäde okgunly ösýän hem-de işewürligi ösdürmegiň geljegi uly ugurlarynyň biridir. Gündelik durmuşymyza innowasion tehnologiýalaryň ornaşdyrylmagy zähmeti guramagyň usullaryny, bilim bermegiň we dynç almagyň görnüşlerini özgerdýär. Türkmenistan öndebaryjy dünýä tejribesini ornaşdyrmak bilen, sanly ulgama geçmegiň özboluşly nusgasyny saýlap aldy. Şunda diňe bir taýýar çözümleriň hem-de nou-haularnyň importyna däl-de, eýsem, özüniň ylmy-tehnologik we aň-paýhas kuwwatyna daýanmak ýoly saýlanyp alyndy. Döwletimiziň kanunçylyk ulgamynda hem milli ykdysadyýetiň pudaklaryny sanlylaşdyrmak boýunça berk esaslar döredildi. «Döwlet ylmy-tehniki syýasaty hakynda», «Innowasiýa işi hakynda», «Ylmy-tehnologiýa parklary hakynda» Türkmenistanyň Kanunlary innowasion ykdysadyýetiň kanunçylyk esaslaryny berkitmekde

hukuk gatnaşyklaryny kämilleşdirýär.

2019 — 2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiyasyny durmuşa geçirmegiň çäklerinde «Türkmenaragatnaşyk» agentligi tarapyndan «e.gov.tm» bir bitewi döwlet hyzmatlar hem-de işler portaly işe girizilip, üstünlikli hereket edýär. Bu portal raýatlar we işewürlük üçin döwlet hyzmatlaryny elektron görnüşde ýerine ýetirmäge niýetlenen «Bir penjire» ulgamydyr. Onda aragatnaşyk, bilim, saglygy goraýyş, ulag-logistika hem-de gümrük gullugy, jematog hojalygy, pasport, iş üpjünçiligi, maliýe ulgamy, hukuk kömegi, ygtyýarnamalar we beýlekiler boýunça onlaýn hyzmatlaryndan hem-de ministrlikleriň pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň web-saýtlaryndan peýdalanmaga amatly mümkinçilik döredilendir.

«Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynda» sanly ykdysadyýetiň durnukly ösüşini üpjün etmek, ýurdumyzyň senagatyny innowasion häsiýetde ösdürmek, jemi içerki önümiň düzüminde maglumat-aragatnaşyk tehnologiýalary ulgamynyň ösüşini ýokarlandyrmak, innowasion, ýokary

tehnologiýaly, bäsdeşlige ukyply sanly ykdysadyýeti ösdürmek boýunça anyk maksatlar kesgitlenilýär. Şunuň bilen baglylykda, döwlet tarapyndan edilýän hyzmatlary (pasport, wiza, ygtyýarnamalar, ýer bölegini almagy resmileşdirmek, ýaşayş jaý-jemagat hyzmatlary, arhiw maglumatlar we ş.m.) üpjün edýän ilatyň «Bir penjire» bitewi maglumat binýadyny döretmek, «Eksport-import amallary üçin bir penjire» ulgamynyň işini guramak we işe girizmek, elektron usulynda gümrük jarnamalaryny resmileşdirmek hem-de döwlet we gümrük serhetlerinde gözegçilikden geçmegiň wagtyny azaltmak boýunça çäreleri durmuşa ornaşdyrmak, internet hyzmatlarynyň hilini has-da ýokarlandyrmak ýaly wezipeler kesgitlenýär.

Sanly ulgama geçiş bilen baglanyşykly öňde goýlan wezipeleriň üstünlikli durmuşa geçirilmegi ykdysadyýetiň döwrebap ösüşiniň gazanylmagyna hem-de halkymyzyň ýaşayş-durmuş şertleriniň mundan beýläk-de gowulanmagyna ýardam eder.

Toýmämmed HAJYÝEW,
Türkmenistanyň Senagatçylyk
we telekeçiler partiýasynyň
Balkan welaýat komitetiniň başlygy.

Dokma senagaty ministrligi boýunça, şu ýylyň ýanwar – noýabr aýlarynda 444 million 974 müň manatlyk maýa goýumlar öleşdirildi. Geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, nah matalaryň öndürilişi 107,1, tikiň we trikotaž önümleriň öndürilişi 104,5, gön önümleriniň öndürilişi 100 göterime barabar boldy.

Мировые новости

www.br.com.tm

Zara запустит онлайн-магазин в 14 новых странах

С 12 декабря онлайн-платформа испанской компании Zara (принадлежит группе компаний Inditex) по продаже (безвозмездной передаче и починке) б/у вещей заработает сразу в 14 странах, пишет Reuters. Источник: shutterstock

Онлайн-магазин под названием Pre-Owned от Zara вскоре заработает сразу в 14 новых странах: Бельгии, Нидерландах, Германии, Испании, Австрии, Хорватии, Словакии, Словении, Финляндии, Греции, Ирландии, Италии, Люксембурге и Португалии. Zara Pre-Owned помогает потребителям продать, подарить или отремонтировать старую одежду от бренда. В 2023 году сервис был запущен в Великобритании, а в сентябре 2024 года — во Франции. Чтобы разместить свои товары на Zara Pre-Owned, потребителям необходимо загрузить на платформу фотографии вещей, которые они хотят продать или передать в дар и самостоятельно отправить их покупателю. Чтобы стать покупателем, необходимо зарегистрироваться на платформе и связаться с продавцом. В компании Inditex отметили, что основная цель этого проекта — продлить срок службы одежды от Zara и помочь потребителям сократить количество отходов.

«Жареный» лёд с приправами стал трендом в Китае

В Китае набрал популярность новый стрит-фуд — «жареный» на гриле лёд с различными приправами и специями. Ролики с поварами, которые готовят это блюдо на рынке, набрали миллионы просмотров на TikTok.

Рецепт, судя по всему, незатейлив — лёд бросают на гриль, смазывают маслом, а затем добавляют различные приправы, например, перец чили, кумин, лук, кориандр и т.д. Покупатели в восторге от остроты блюда, а сам торговец советует есть его сразу после подачи.

Поесть лёд со специями стоит 15 юаней — примерно \$2 или 192 руб. Продавец придумал даже легенду, что

блюдо придумали на Северо-востоке Китая, но это уже опровергли как местные жители, так и исследователи.

Нехватку чеснока на европейском рынке планируют покрыть за счет импорта из КНР и Чили

Из-за неурожая на европейском рынке чеснока есть значительная потребность в импорте из Китая и Чили.

Об этом пишет AgroTimes со ссылкой на материал FreshPlaza.

«Основным производителем чеснока в Европе является Испания, но этот год был для них очень тяжелым из-за наводнений, которые уничтожили много урожая. Отправляя запросы относительно чеснока наиболее желаемых размеров, мы получали информацию об отсутствии товара или предложении с ценой закупки, сравнимой с ценой продажи в европейских супермаркетах. Некоторые страны, например, Польша, имеют собственные посевы чеснока, но не могут удовлетворить собственные потребности, не говоря уже об экспорте», — рассказала Агата Чижевская-Зярник (Agata Czyzewska-

Ziarnik), специалист по закупкам польского трейдера Falcon.

Для удовлетворения потребностей потребителей, трейдеры обратились в Китай и страны Южной Америки.

Импорт чеснока из Китая является вполне доступным решением.

Тамаринд «назначили» вкусом 2024 года

Производитель специй и приправ Kamis и Galeo — американская McCormick & Co. назвала тамаринд вкусом 2024 года. Отбором популярных запахов и вкусов в компании занимается команда из примерно 50 шеф-поваров и пищевых технологов.

Исполнительный шеф-повар McCormick & Co. Хадар Коэн Авирам рассказал, что вкусовой профиль тамаринда отражает все тенденции 2023 г.: рост числа острых и кислых продуктов в меню, переосмысление региональных продуктов и блюд, знакомых с детства.

Компания с 2000 г. выпускает отчет, в котором определяет специи и приправы, которые скоро появятся в меню ресторанов и в кулинарных книгах. В этом году эксперты в течение девяти месяцев ездили по миру и изучали кухни различных стран — от Южной Африки и Польши до Китая.

Тамаринд — это тропическое де-

рево семейства бобовых. Его плоды иногда называют индийским фиником. Тамаринд растет в Африке, Мексике, Азии и Индии. Стручки тамаринда сочетают в себе кислые, острые и сладкие ноты. Мякоть зеленых плодов больше подходит для острых блюд, зрелые плоды слаще и могут использоваться для приготовления десертов, напитков, закусок. Тамаринд, к примеру, добавляют в вустерширский соус — а он используется в коктейле «Кровавая Мэри» и салате Цезарь.

Страницу на основе интернет-данных подготовила: Джахангач ОВЕЗОВА, студентка факультета международной журналистики Института международных отношений МИД Туркменистана, «Бизнес реклама».

По данным Росстата в сезоне 2023/24 производство сахара в России может превысить 7 млн тонн.

В итальянском городе Губбио состоялась ежегодная церемония зажжения самой большой новогодней ёлки в мире.

Biznes reklama

10

Как выбирают вкусы чипсов в разных странах мира

Как выбираются вкусы чипсов для разных стран и при чем здесь любовь к путешествиям, миграция рассказали производители чипсов Pringles и Lay's.

Сегодня Lay's можно найти на полках более чем 200 стран, от Аргентины до Вьетнама. Некоторые наименования довольно очевидны — например, Lay's со вкусом квебекского национально-го блюда есть только в Канаде, потому что в Бразилии оно просто неизвестно. Удивительно, но в Италии не найти чипсы Lay's со вкусом лазаньи. Можно сказать, что в стране представлен довольно небольшой выбор вкусов — паприка, бекон, барбекю, чипсы с солью и «деревенский рецепт» с томатом, паприкой, петрушкой и луком.

В Венгрии продаются чипсы со вкусом поке-боул в гавайском стиле, в Финляндии — в шоколадной глазури, а в Южной Корее — Pringles со сладким майонезом и сыром.

Pringles — не такая старая компания, как Lay's, но их чипсы в фирменных тубах можно купить в 80 странах. И у Pringles тоже есть свои загадки.

Так норвежцы предпочитают Pringles с солью и перцем, а Doritos с запеченной курицей есть лишь в Корее, а в Европе почему-то сильно любят паприку.

Оба бренда завоевали мир. Располагая миллиардами долларов, они, конечно же, знают все о национальных вкусах и темпераментах потребителей по всему миру. Будет интересно понять кто решает, в какой стране будут продаваться какие чипсы.

Чипсы Lay's

Вот уже более 75 лет в британском городе Лестер производят картофельные чипсы. На фабрике Walkers (британское название Lay's) производят 5 млн упаковок в день. Здесь же находится штаб-квартира компании, где 300 маркетологов, ученых и шеф-поваров решают, какие чипсы понадобятся миру в следующий раз.

На самом деле, далеко не все едят чипсы во время обеда — во Франции и Южной Европе их предпочитают употреблять с аперитивом в качестве перекуса перед ужином. Вот почему местные закуски такие легкие и простые: по сути они имеют вкус только масла и соли (чтобы не перебивать напитки). И именно поэтому новинки для Испании часто предлагают более толстые чипсы, а не новые вкусы.

Запуск новых чипсов может занимать несколько лет. Как и все сейчас, процесс начинается на компьютере.

Директор по глобальному развитию

PepsiCo Том Уэйд рассказывает, что в компании используют инструмент, «поглощающий» меню каждого ресторана в интернете.

«Вы смотрите, какие ингредиенты начинают появляться в меню; можно увидеть число европейских ресторанов, использующих копченую паприку, и распространенность черной соли в определенном регионе», — рассказывает он.

Кстати, именно так в 2002 году Walkers запустили в Великобритании новый вкус — сладкий чили в тайском стиле.

«Этот переломный момент вхождения в мейнстрим очень важен для выбора нового популярного вкуса», — говорит Уэйд.

Когда вкус готовится с нуля, Вуд отправляется за помощью к шеф-повару с 14-летним стажем Пэту Клиффорду. Чтобы разобраться в нюансах кухни разных культур, PepsiCo обращается к местным поварам.

Перед запуском Lay's в Пакистане в 2007 году команда исследовала «кулинарное мировоззрение» страны.

«Мне показалось невероятно интересным, что в пакистанской кухне каждый вкус должен сопровождаться определенной специей», — вспоминает Уэйд. Томатные чипсы не будут похожи на томат, а сырные — на сыр, если ее не сочетать их с «правильной смесью специй».

Компания неохотно поясняет, что это за специи, но на упаковках можно найти подсказки. Например, на чипсах с швейцарским сыром на гриле, которые продаются в Пакистане, можно найти изображения перца в горошке и чили. А на Lay's с испанским томатом, которые продаются в Индии, изображено масло чили и палочки корицы.

Самые популярные вкусы чипсов на большинстве рынков — оригинальные или сметана и лук. Исключение — Россия, где второе место занимают чипсы с крабом.

Чипсы Pringles

В Европе у Pringles 34 активных вкуса в разных упаковках. Однако не все они доступны в каждой стране — например, креветочный коктейль фактически продается только в Великобритании и Ирландии, в то время как бекон можно найти в большинстве мест, за исключением Бельгии, Нидерландов и оплотов вегетарианства — Австрии, Дании и Швеции. Чипсы с солью и уксусом продаются повсюду, за исключением Норвегии и Италии.

Как и Lay's, Pringles начинает с данных

— в Азии компания использует инструмент, похожий на Tinder, в котором 200 потребителей одновременно выбирают вкус, изучая потенциальные варианты и свайпая влево или вправо.

Как именно придумываются рецептуры?

Допустим, клиент обращается к менеджеру по разработке снеков за чипсами со вкусом блюда тажин. Прежде всего, определяется «золотой стандарт» тажина.

Когда ключевые ингредиенты определены, нельзя просто взять похожие порошки. Например, лук в тажине готовится на медленном огне, поэтому только лукового порошка будет недостаточно. Порошок из баранины не подойдет — многие «мясные» чипсы вегетарианские, и вкус создают гидролизированные белки или глутамат натрия.

Менеджер по разработке чипсов Рубен (имя изменено) считает, что его работа одновременно является и наукой, и искусством, сравнивая Pringles без приправ с чистым холстом, на котором он рисует.

«У вас есть свои базовые ноты, которыми будут соль и сахар. А затем вы начинаете добавлять слои с помощью различных типов молекул и ароматических химикатов или самих ароматизаторов в форме жидкости или капсул», — говорит он.

Часто укус нельзя использовать в жидком виде; поскольку его температура горения ниже температуры кипения воды, он испарится при приготовлении чипсов. Вместо этого укус кристаллизуют.

На европейском рынке такие же нюансы. Рубен говорит, что даже такая простая вещь, как чипсы со вкусом барбекю, может сильно отличаться. Британцы предпочитают более сладкие и кислые чипсы, немцы — пряные и сухие, а испанцы — сладковатые, подкопченные и с меньшим количеством уксуса.

Самые продаваемые снеки в Великобритании — со вкусом сыра и лука, в то время

как во Вьетнаме и Таиланде это краб и морские водоросли. Рубен отмечает, что для большинства европейских потребителей «рыбу трудно превратить в чипсы».

Страна, более других готовая к экспериментам, — Китай, где Lay's выпустила чипсы со вкусом пива и лепестков розы, а также «сенсорные» линейки: успокаивающие, охлаждающие и шипучие, со вкусом газированного японского йогурта.

Хенд Коверманн, менеджер Pringles, который курирует 27 рынков в Европе, называет северные страны «прогрессивными», в то время как рынки Центральной Европы «менее уязвимы, менее интернациональны, менее предприимчивы».

В 2020 году компания Pringles выпустила линейку ароматов Passport, вдохновленных путешествиями. Теперь японцы могут отведать чизбургер в нью-йоркском стиле, а британцы — попробовать цацки по-гречески.

«У них в Таиланде много сетей круглосуточных магазинов. Можно заметить, что супермаркеты действительно маленькие, места очень мало», — объясняет Том Уэйд из PepsiCo.

Поэтому Lay's предпочитает не заполнять полки разными сортами, а постоянно выпускает ограниченные партии новых вкусов.

«Точно так же, как в Великобритании мы могли бы найти захватывающий ограниченный вкус индийского или тайского, что-то итальянское является захватывающим и новым для тайского потребителя», — говорит Уэйд.

Однако важно отметить, что ожидания тайского потребителя относительно того, какой должна быть лазанья на вкус, не так высоки, как у итальянского.

«Итальянец подумал бы: разве настоящая лазанья по маминому рецепту может быть хрустящей?» — говорит Уэйд.

Страницу на основе интернет-данных подготовила: Гульшат АМАНОВА, «Бизнес реклама».

Jahan habarlary

www.br.com.tm

«McDonald`s» 2027-nji ýyla çenli 10 müň sany täze nokadyny açmagy meýilleşdirýär

«McDonald`s» kompaniýasy 2027-nji ýyla çenli dünýä ýurtlarynda 10 müň sany täze nokadyny açmagy meýilleşdirýär. Şeýlelikde, kompaniýanyň nokatlary 25 göterim artpy, 50 müňe ýetip biler. Bu, «McDonald`s» kompaniýasynyň taryhynda gysga wagtyň içinde açylan täze nokatlaryň sany boýunça iň uly waka bolar.

Mundan başga-da, kompaniýa yzygiderli ulany-

jylaryň ulgamynda (muňa 90 günde iň bolmanda bir gezek kompaniýanyň söwda nokadynynda naharlanan müşderiler girýärler) hasaba alnan müşderileriniň sanyny köpeldip, olaryň sanyny 250 million ýetirmekligi maksat edinýär. Häzirki wagtda kompaniýanyň şeýle müşderileriniň sany 150 milliona deň. Şunuň bilen baglylykda, kompaniýa özüniň söwda nokatlaryna dowamly gatnaýan şeýle müşderilerden gelýän ýyllyk girdejininiň ýakyn dört ýylda 20 milliard amerikan dollaryndan 45 milliard amerikan dollaryna çenli köpelmegine garaşýar.

Ýeri gelende bellesek, «McDonald`s» kompaniýasynyň ýyllyk girdejisi geçen ýylky peseliden soňra bu ýylyň üçünji çärýeginde hem ösmegini dowam etdirdi. Has takygy, bu görkeziji üçünji çärýekde 13,6 göterim artpy, 6,7 milliard dollara deň boldy.

Taýýarlan: **Aýnur MUHANOWA**, S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Marokko Ispaniýa rekord mukdarda gawun eksport etdi

2023-nji ýylyň 9 aýynda Marokko umumy bahasy 10 million amerikan dollaryna deň bolan 13,8 müň tonna gawuny Ispaniýa eksport etdi. Bu görkeziji Marokkodan Ispaniýa eksport edilen gawunyň mukdary boýunça rekord hasaplanýar.

Marokko öz gawunyňy ispan bazaryna dowamly eksport edýän ýurt bolup, adaty, ýyllyk eksportyň ortaça mukdary 4 – 8 müň tonna barabar bolýar. Diňe Ispaniýada çakdanaşa guraklyk bolan 2018-njy ýylda bu görkeziji 12

müň tonna ýetipdi. Marokkodan Ispaniýa eksport edilýän gawunyň aglabasynyň bahar aýlaryna gabat gelýär. Ýeri gelende bellesek, Ispaniýa gawun importynda dünýäniň öňdebaryjy döwletleriniň biri hasaplanýar. Has takygy, Ispaniýa bu ugurda dünýäde ýedinji orny eýeleýär. Şu ýylyň 9 aýynda ispan bazaryna daşary ýurtlardan 78 müň tonna gawun getirilip, bu görkeziji mundan ozalky degişli döwri bilen deňeşdirilende, täze rekorddyr.

Maglumat üçin, Marokko dünýäniň gawun eksportynda 12-nji orny eýeläp, ýurt şu ýylyň 9 aýynda umumy bahasy 61 million amerikan dollaryna deň bolan 57 müň tonna gawuny daşarky bazarlara iberdi.

Taýýarlan: **Wepa WELIÝEW**, S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Hytaýyň eksporty soňky 7 aýda ilkinji gezek ýokarlandy

Hytaýyň Baş gümrük müdirliginiň hasabatyna laýyklykda, noýabrda ýurduň eksportynyň mukdary geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 0,5 göterim ýokarlanyp, 291,93 milliard amerikan dollaryna deň boldy. Bu görkeziji soňky 7 aýyň içinde ilkinji gezek hasaba alyndy. Oktýabr aýynda bu görkeziji 6,4 göterim peselipdi.

«Trading Economics»-iň maglumatlaryna görä, degişli döwürde importyň mukdary azaldy. Noýabrda Hytaý nebitiň importyny 9,2, polat önümleriniňki 18,7, etiňkini 16,4 göterim azaltdy. Şol bir wagtyň özünde soňky importy 7,8, tebigy gazlyňky 6,1, kömürüňki 34,7, demir madanyňky 3,9 göterim ýokarlandy.

Geçen aýda Hytaýyň daşary söwda balansy 68,39 milliard amerikan dollara çenli ýokarlandy. Bu görkeziji 2022-nji ýylyň degişli döwründe 66,49 milliard amerikan dollaryna, şu ýylyň oktyabr aýynda bolsa 56,53 milliard amerikan dollaryna deň bolupdy.

«Mercedes-Benz E-Class» oktýabr aýynda «biznes klas» kysymly görnüşleriň arasynda iň köp satylan awtoulag boldy

«Focus2move» portalynyň yglan eden hasabatynyda laýyklykda, 2023-nji ýylyň oktýabr aýynda «Mercedes-Benz E-Class» dünýäde «biznes klas» kysymly görnüşleriň arasynda iň köp satylan awtoulag boldy.

Çeşmäniň habar bermegine görä, oktýabr aýynda «Mercedes-Benz E-Class» kysymly awtoulaglaryň 233 müň 10 sanysy satylypdyr. Bu görkeziji 2022-nji ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 0,3 göterim ýokarydyr. Sanawda ikinji orny 215 müň 575 sanysy satylan «BMW 5-Series» eýeledi. «BMW 5-Series» kysymly awtoulaglaryň satuwu oktýabr aýynda geçen ýylyň degişli döwründäkiden 15,7 göterim azalypdyr. Sanawyň ilkin-

ji üçlügini bolsa satuwu geçen ýylyň oktýabr aýynda garanynda, 36,4 göterim peselip, 204 müň 857-ä deň bolan «Audi A6» eýeledi.

2023-nji ýylyň oktýabr aýynda «biznes klas» kysymly awtoulaglaryň satuwundaky iň uly ösüş «Toyota Crowna» degişli boldy. Bu görnüşüň satuwu geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, 335 göterim ýokarlanyp, oktýabr aýynda onuň 54 330 sanysy satyldy. Şeýlelikde, «Toyota Crowna» sanawda 15 basgançak ýokarlap, 7-nji orny eýeledi.

Taýýarlan: **Resul GELDİMÄMMEDOW**, Türkmenistanyň telekommunikasiýalar we informatika institutynyň talyby.

«Foodberry» miweleriň we gök önümleriň gabygyndan iýilýän gaplamalary taýýarlaýar

Miweleriň we gök önümleriň gabyklary tebigy gaplamalary taýýarlamakda ulanylýan esasan materiallardyr. «Foodberries» amerikan kompaniýasy beýleki önümler üçin hem şuňa meňzeş «gabyklary» öndürýär.

«Häzirki wagtda köp adamlar ýolugra iýmitlenmäge mejbur bolýarlar. Şonuň üçin hem derrew taýýar bolýan, götermek üçin amatly we elbetde tagamly önümleriň meşhurlygy artýar. Emma şeýle önümler elmydama saglyk üçin peýdaly däl we olary ýygy-ýygandan sarp etmek plastik gaplamalaryň çykmagy artdyryp biler» diýip, kompaniýanyň ýolbaşçysy Marti Kolýu belleýär.

«Foodberries» (kompaniýanyň gaplamalary iňlis dilinde şeýle atlandyrylýar) — miwe gabygyna çalynda, önümiň ýokumlylygyny we tagamyny goramak wezipesini ýerine ýetirýän, iýilýän gaplama materialydyr.

«Foodberries» gaplamalary, esasan, doňdurma, gatyk, ýumşak peýnir, nohut ýagy we beýleki ýag önümleri üçin has peýdalydyr.

«Foodberries» gaplamalarynyň birnäçe görnüş bar, olaryň hersinde önümiň özüne mahsus öz çig

malyny ulanylyp, gaplamalar gatylygy, tagamy we gurluşy boýunça tapawutlanýarlar. Şeýle gaplamalarda önümiň saklanýş möhleti ottag temperaturasynda 60 — 90 gün, doňduryjyda 1,5 ýyl hasaplanýar.

«Foodberry» kompaniýasy eýýäm uly halkara azyk korporasiýasy bilen şertnama baglaşdy, ady entek açylmady.

Taýýarlan: **Amanmyrat AMANMYRADOW**, S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Pakistanyň mandarinleri özbek bazarynda elýeterli boldy

Özbekistan Respublikasynyň paýtagty Daşkent şäherinde hereket edýän supermarketlerde Pakistan mandarinleri satuwa çykaryldy. «EastFruit»-iň hünärmenleriniň bellemegine görä, özbek bazarynda elýeterli bolan mandarinler pakistanly daýhanlar tarapyndan ýetişdirilen hasylyň ilkinji tapgyrydyr. Mandarininiň 1 kilogramynyň bahasy 1,02 amerikan dollary bolup, bu Özbekistana başga ýurtlardan ge-

tirilýän mandarininiň nyrhyndan tas 1,5 esse arzandyr. Soňky ýyllarda Özbekistanyň mandarin importy ýokarlanýar. Ýurt 2022-nji ýylda 63,6 müň tonna mandarin satyn aldy. Bu görkeziji 2021-nji ýyldakydan 1,8 esse, 2020-nji ýyldakydan bolsa 2,8 esse köpdür. «EastFruit»-iň hünärmenleriniň çaklamalaryna görä, şu ýylyň ahyrynda Özbekistan getirilýän mandarininiň umumy mukdary 65 — 75 müň tonna aralygynda bolup biler.

Ýeri gelende aýtsak, Pakistan özbek bazaryny mandarin bilen üpjün edýän iň esasy ýurt hasaplanýar. Soňky birnäçe ýylyň içinde Pakistan bu ýurda mandarin eksportyny artdyrdy we bazardaky üleşini ep-esli ýokarlandyrdy. Has dogrusy, 2019-njy ýyldan 2022-nji ýyla çenli özbek bazarynda pakistan mandarininiň umumy paýy 56-dan 80 göterime ýetdi. Şol döwürde Hytaýyň paýy 37-den 9 göterime çenli azaldy.

Taýýarlan: **Agageldi DURDYÝEW**, Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň mugallymy.

Gazagystanda ýygналan «Skoda Octavia» we «Skoda Kodiaq» awtoulaglarynyň satuwu iki aýdan başlanar.

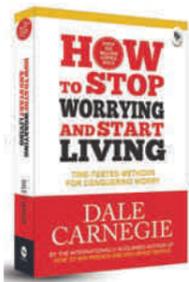
2023-nji ýylyň 9 aýynda Marokko umumy bahasy 10 million amerikan dollaryna deň bolan 13,8 müň tonna gawuny Ispaniýa eksport etdi.

Biznes reklama

12

www.br.com.tm

TERJIME TEKJESINDEN

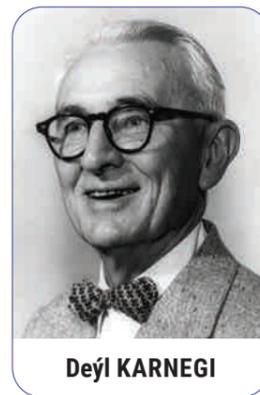

Terjime eden:
Orazmyrat MYRADOW.

Üstünligiň taglymaty

Nädip ynjalysyzlygy bes etmeli we ýaşap başlamaly

(Başlangyjy gazetiniň geçen sanlarynda).

Deýl KARNEGI

21. Tankyt göwnüňizi çökermez ýaly halda boluň!

Bir gezek men general-maýor Smedli Batler — Görgür göz lakamly meşhur goja bilen gürründeş boldum. Şeýle-de onuň başga «Gödek general» diýen lakamy hem bolan. Bizniň deňiz goşunlarymyzyň başynda duran generallaryň içinde hiç zady perwaýyna almayan, in özboluşly generallaryň biri jenap Batleri tanaýansyňyz diýip umyt edýärim.

Ol maňa ýaşlyk döwürlerinde her bir kişide ýakymly täsir galdyryjak bolup jan edendigi barada gürrüň berdi. Şol döwürlerde islendik, hatda ähmiýet bereniň-de degmeýän derejede bellik edilmegi hem onuň keýpini gaçyryp bilýän eken. Ýöne, özüniň aýtmagyna görä, deňiz goşunlarynda geçirilen otuz ýyl ony seýrek duşýan hamy galyň kişileriň birine öwürüpdür. «Kemsidip, sögünip maňa diýmedik sözleri ýokdur — diýip, ol gürrüň beripdi. — Maňa gotur item, çalajan ýylanam, porsy alajagözenem diýendirler. Bu ugurda azy ýaranlar sögünjiräp, maňa lakam goýardylar. Inlis dilindäki bar bolan, aýtmaga diliň aýlanmaýan paýs sözleriň ählisini hem eşiden bolsam gerek. Bu meni ynjudandyr öýdýänizmi? Jinnek ýaly hem täsir etmedi! Kimdir biriniň özüme gargynjyraýanyň eşidenimde, hatda onuň kimdigini biljek bolup şol ýana gaňrylyp hem bakamok».

Ähtimal, goja Görgür göz tankyda öte biperwaý garandyr? Çünki hülli-hülli edip apalaýan «menimize» käte töwerekdäkiler tarapyndan çümdürilýän temençeleriň awusyny köpimiz ýüregimize ýakyn alýarys. Ýadynda, birnäçe ýyl ozal ulular üçin derslerimdäki görkezme sapaklaryna Nýu-Yorkuň «San» gazetinden bir habarçy geldi, soňra bolsa öz neşirleriniň sahypalarynda meni hem, alyp barýan işimi hem ýaňsylaý çykyş etdi. Men muny nähili kabul etdim? Gahardan ýaňa çişip, ýarylaýjak boldum. Onuň bu ýaňsly çykyşyny şahsy kemsidilme hasaplady. «San» gazetiniň ýerine ýetiriji komitetiniň başlygy Jil Hojese jaň edip, özümiň hödürlejek anyk delillerime esaslanýan inkär ediji makalany çap etmeklerini talap etdim. Galyberse-de, bu ýürek bulajy myjabatyň awtorynyň mähetdel etmän işden boşadylmagyny hem talap etdim. Jenaýatkäriň mynasyp temmisini almagy üçin gaty aýgtyly herekete geçdim.

Häzir şol wakany ýatlamaga-da utanyaryn. Keýpime sogan dogran gazetdäki şol makala okyjylaryň deň ýarynyň-ha asla ünsem bermänligine gözüm ýetip dur. Oňa gözi düşenlerem ýa-ha ony bolgusyzyja güýmenje hasapladyrlar, ýa-da gazetini bir çete goýanlaryndan on minut geçenden soň, ony yadyndan hem çykarandyrlar.

Adamlaryň köpüsiniň meniň bilenem, başga bir kişi bilenem bütinleý gyzyklanmadygyny tejribäm maňa mazaly öwretdi. Siz barada nämäleriň diýilýändigini olar asla piňine-de alanoklar. Olary çynlakaý derejede gyzyklandyryň ýeke-täk zat — olaryň özleri. Ertirlik naharyndan öňem, soňam, tä ýatyançalar galan wagtyň dowamynda-da

olar diňe şu barada pikir edýärler. Garaşylmadyk ýerden burunlarynyň üstünde peýda bolan bir bolgusyzyja düwürtiýek, siziň ýa meniň pany bilen hoşlaşandygymyz baradaky habara garanynda, olary has uly alada goýar.

Hatda in ýakyn alty dostuňyzyň biri töhmet atyp, üstünizden gülse we size ikilik etse, hatda ýagrynyňyzdan hanjar urup, soňra bolsa otuz kümüş pula satsa-da, barybir hasrat çekeniňize we özüňize nebsiňiziň agyranyna degýän däl. Muňa derek, hut şeýle ýagdaýyň Isanyň başyna düşendigi ni özüňize ýatladyň. Onuň in ýakyn on iki dostuňyň biri ony ujypsyzja pula — häzirkä hümmete geçireniňde, çak bilen, on dokuz dollar töweregi bolýan pula satan döňük bolup çykypdyr. Onuň başga bir ýakyn hem wepadar dosty — şol on iki şägirdiniň ýene biri Halasgäri gynamaga hem-de gönüden-göni ölüm jezasyň bermäge äkidenlerinde, «assa gaçan namart» diýlenini edip, yzyna garaman çaçmak bilen bolupdyr. Özi-de Ondan köpün şaýat bolmagynda ýüz öwürüpdür — hatda birem däl, üç gezek! Şunlukda, altynyň biri şeýle bolýar-da. Ynha, Isanyň-ha wepaly dostlary şeýle bolup çykypdyr. Eýsem, siz alty sany ynamdar dostlaryňyzyň içinden ýeke haýyn tapylmaz öýdýärsiňizmi? Dogrudanam, siz özüňizi, Isa garanynda, has bagtyçüwen hasaplaýarsyňyzmy?

Adamlaryň özümi adalatsyz tankytlamagyna päsgel berip bilmejekdigime, emma oňa derek has wajyp bir zady başarjakdygyma: adalatsyz tankyt sebäpli öýkelänime degýändigini ýa degmeýändigini barada belli-külli hemişelik karara gelip biljekdigime men bireýýäm akyl ýetirdim.

Häzir öz pikirimi düşündireýin. Men sizi islendik bir tankydy inkär etmäge çagyramok. Gaýtam, tersine. Men sizi diňe adalatsyz tankydy inkär etmäge çagyryaryn. Bir gezek men Eleonor Ruzweltten tankyda nähili garaýandygy barada soradym — onuň ömrüniň dowamynda näçe tankydy diňlemeli bolandygyny bolsa bir Alla bilýär! Onuň wepaly dost-ýary hem, asla barlyşyga gelip bolmajak düşmany hem Ak tamda ýaşamak miýesser eden islendik zenanyňkydan hem köp bolan.

Ol ýaşlykda öte ynjk hem ýygra bolandygyny aýtdy. Ol hemişe özi barada adamlaryň aýtjak-goýjak geplerinden gorkar eken. Islendik bir tankytdan hem çekiner eken, bir ýola maslahat sorap gaýynekejisine. Teodor Ruzweltiň aýal doganyňa ýüz tutup, şeýle diýipdir:

— Baý hanym, men şeýleräk bir hereket etmekçi bolýan. Ýöne tankyt ederler öýdüp gorkýan.

Teodor Ruzweltiň uýasy onuň göreçlerine dikanlap, şeýle diýipdir:

— Eger ýüregiňde öz mamladygyňa ynanýan bolsaň, adamlaryň diýdi-goýdusyna hiç haçan üns berme!

Ençeme ýyldan soň adamsy bilen Ak tamda jaýlaşanlarynda, bu maslahatyň özboluşly bir Gibraltar gaýasy bolup hyzmat edendi-

gini Eleonor Ruzwelt maňa aýdypdy. Onuň sözlerine görä, tankytdan gaça durmagyň ýeke-täk ygtybarly ýoly drezden farforyndan ýasalan heýkeljige meňzäp, hiç hili ýagdaýda agzyňy açman, tekjede butnaman durmakdyr. Ýüregiňiziň emrine görä hereket ediň! Eýle bolsun, beýle bolsun, barybir tankyt ederler. Ýerlikli-ýerliksiz barybir sizi näletlärler. Onuň bu meselede maňa beren maslahaty, ynha, şeýle.

Merhum Metýu S.Braş Amerikanyň halkara korporasiýasynyň prezidenti bolan döwründe men ondan tankyt sebäpli kösen wagtyňyň bolandygy-bolmandygy barada soradym. Ol şeýle jogap berdi: «Ýaşkam tankyt gaty janyma degýärdi. Şonda men guramamyzyň işgärleriniň ählisiniň özümi kämilligiň nusgasy hasaplamaklaryny isleýärdim. Eger olar çapraz gelýän pikir aýtsalar, «jynym atlanýardy». Özüň barada ýaramaz zatlary aýdan adamy her edip-hesip edip öz tarapyma geçmäge göwnetjek bolup cytraşýardym. Ýöne bir işgär babatda şeýle etmegim bada-bat başga biriniň agzyňyň açylmagyna sebäp bolýardy. Ikinji bir nägile kişä gümra bolýançam, ýene birnäçe işgärim garşyma çykýardy. Ahyry hemme kişiniň göwnüni tapjak bolup we tankyt edilmekden gaça durjak bolup näçe yhlas etsem, sonça-da düşmanymyň köpeliändigine düşündim. Şonda öz-özümde şeýle diýdim: «Eger mähelleden ýokarrakda bolmak ýazgydynda bar bolsa, onda tankyt edilmän bilmerisiň. Şonuň üçinem muňa öwrenişmegiň gerek». Şu netijä gelenimden soň, ýüküm ýeňilän ýaly bolady, ýaşamak has aňsat boldy. Durmuşda-da, işde-de özüme bagly bolan ähli zady etmeli diýen ýörelgäni kada edindim, indi başym üste bulutlar lemmerlenip ugrasa, öňler ezenegimden syrygyp girýän tankyt ýagşyndan goranmak üçin saýawanymy açýaryn».

Dims Teýlor bu babatda has-da uzagrak menzil aşypdyr: ol tankyt ýagşynyň öz ýakasyndan syrygyp girmegine ýol berip, soňra köpçüligiň önünde bu ýagdaýyň üstünden gülmegi başarypdyr. Ol radioda işleýär eken, onuň peleşigi bolsa Nýu-Yorkuň filarmoniýa orkestriniň döp bolan ýekşenbe konsertleriniň arakesmesinde goýberilýär eken. Bir ýola haýsydyr bir zenan hat ugradyp, ony kemakyl ýalançy, zäherli ýylan hem haýyn diýip atlandyrypdyr. «Adamlar hem saz barada» atly kitabynda Teýlor şeýle ýazýar: «Meniň düşünişimçe, näme ýazan-dygyna onuň özi düşünmeýän bolmaly». Soňky hepdede ýaýlyma çykanda ol bu haty millionlarça diňleýjiniň önünde okapdyr. Näme bolandyr öýdýärsiňiz? Birnäçe gündenden soňra şol aýal ýene bir hat ugradypdyr. Jenap Teýloryň sözlerine görä, şol zenan onuň henizem kemakyl ýalançy, zäherli ýylan hem haýyn bolmagynda galýandygyna berk ynanýandygyny beýan edipdir. Üns bereniňe degmeýän ähmiýetsiz zat bolanda-da, tankyda şeýle çemeleşmegi başaryň adama diňe buýsanyp bakaýmak galýar. Şunuň ýaly adamlaryň parahatlygy, saýhal-

lylygy we oýun-gülkä dogry düşünmegi başaryandygy haýran galdyryar.

Çarlz Şwab Priston uniwersitetiniň talyplarynyň önünde çykyş edeninde, durmuşda özleşdiren in möhüm sapaklarynyň birini özüniň polat guýujy zawodynda işleýän goja nemesiň öwredenligini boýun alypdyr. Bir gezek şol nemes beýleki işçiler bilen çynlakaý jedele giripdir. Olaryň jedeli gyzyp, ýetjek derejesine ýetip, ahry işçiler üýşüp, ony suwly salma oklapdyrlar. «Ýanyma gelende üsti başy öl-myžžyk, palçyga bulaşandy, suw ýüzündäki ýaşyl kereplerem üsti-başyndan sallam-sajak bolup durdy — diýip, jenap Şwab aýdypdyr. — Men ondan özüni suwly ýaba taşlan adamlara näme diýenligini soradym. Ol: «Hiç zat. Diňe güllüp oňadym» diýip jogap berdi».

Jenap Şwab şondan bäri goja nemesiň «Diňe güllüp oňay!» diýen sözünü özüniň durmuş şygary edip alandygyny aýdypdyr.

Adalatsyz tankydyň pidasy bolan halatynyň bu şygary aýratyn-da ýerliklidir. Siz özüňiz bilen jedelleşýän adama jogap gaýtaryp bilersiňiz, emma diňe güllüp oňadýan adama siz näme diýip bilersiňiz?

Öz tankytçylarynyň gazaply hüjümleriniň baryna jogap gaýtaryjak bolup cytraşmagyň aňrybaş derejedäki akmaklyk boljakdygyna wagtynda düşünmedik bolandygyna, Linkolnyň Raýatlyk urşunyň aýylganç dartgynlylygyny çekip-çydap biljekdigi gümana bolardy. Ol özüniň salgysyna göntükdirilýän aýyplamalary kemsitmeleriň ählisine çemeleşmeleriniň ýazmaga subutnamasy galdyrypdyr. Bu setirler bireýýäm edebiyat klassikasyna öwürüldi. Uruş döwründe general Makartur olary bir kagyza göçürüp alyp, iş stolunyň üstünde asyp goýupdyr. Edil şonuň ýaly ýazgylý kagyzy Kartuelde Uinston Çerçilliň iş otagynyň diwarında hem asylyp duran eken. Ynha, Awram Linkolnyň ýazan sözleri: «Düşmanlarymyň hat üsti bilen ýazmaga gönükdirýän hüjümleriniň hemmesini diňe okap çykjak bolandygymda-da (olara jogap gaýtarmak hakda-ha gürrüňem ýok), men başga hiç bir zat bilenem mesgul bolup bilmezdim. Men öz işimi in gowy derejede berjaý etmäge çalyşaryn, özi-de ony ahryna çenli ýetirjek bolýaryn. Eger ahyrky netijede men mamlam bolup çyksam, onda tankytçylarymyň gazaply hüjümleriniň hiç bir ähmiýeti galmaz. Eger meniňki telek bolup, bimamlam çyksam welin, hatda on sany perişdäniň ant içip, kepil geçmekleri hem hiç bir zady üýtgetmez».

Adalatsyz tankydyň janyňyza degýändigini duýan çagyňyzda, ýada salmaly

Ikinji kada:

Ukybyňyze ýetýän, başaryň işiňiziň baryny berjaý ediň, şeýle hem tankyt ýagşynyň ýakaňyzdan syrygyp girmeligi üçin, köneje saýawanyňyzy wagtynda açmagy unutmaň.

(Gazetiň indiki sanynda:

22. Ömrümde ýol beren akmaklyklarym).

Durmuş geçen günler däl-de, ýatda galan günlerdir.
Bennet.

Güýçli adamlar hemişe sadadyr.
L.N.Tolstoý.

Biznes reklama

13

Горизонт

www.br.com.tm

Финансовый гороскоп на неделю с 11 по 17 декабря 2023 года

Овен 21.03 - 19.04

На этой неделе Овнам рекомендуется быть осторожными с финансовыми инвестициями. Перед принятием каких-либо серьезных решений о вложении денег, уделите вре-

мя изучению всех возможных рисков и последствий. Оптимальным подходом будет сохранение денег и ожидание более благоприятного времени для инвестирования.

Телец 20.04 - 20.05

Тельцам на этой неделе следует проявить больше настойчивости и решительности в финансовых вопросах. Возможно, вам потребуется принять решение о крупной финансо-

вой сделке или инвестиции. Убедитесь, что вы имеете все необходимые факты и советы от экспертов, прежде чем принимать решение. Будьте решительными, но также осторожными.

Близнецы 21.05 - 21.06

На этой неделе Близнецам может понадобиться больше времени, чтобы оценить свои финансовые цели и планы. Обратите внимание на свои текущие расходы и сбережения, и

посмотрите, есть ли возможность улучшить свою финансовую ситуацию. Также, будьте готовы к возможным неожиданностям, поэтому имеет смысл иметь некоторые резервные фонды.

Рак 22.06 - 22.07

На этой неделе Ракам может быть выгодно взять на себя больше финансовых обязательств или задач. Открытие новых финансовых возможностей может

помочь вам увеличить ваш доход или развивать ваши финансовые навыки. Будьте готовы к некоторым рискам и не забывайте обеспечивать сбережения для будущих нужд.

Лев 23.07 - 22.08

На этой неделе Львам следует обратить внимание на свое отношение к деньгам и финансовым вопросам. Будьте осторожны с излишними расходами и постарай-

тесь сосредоточиться на сохранении денег. Вы также можете получить выгоду от создания долгосрочного финансового плана, чтобы достичь своих целей.

Дева 23.08 - 22.09

На этой неделе Девам может быть предложено несколько интересных финансовых возможностей. Будьте готовы к некоторым изменениям и не упускайте возможности добить-

ся финансового роста. Однако будьте внимательны и проконсультируйтесь с профессионалами, прежде чем принять какие-либо важные финансовые решения.

Весы 23.09 - 22.10

На этой неделе Весам следует уделить внимание гармонизации своих финансовых потребностей и желаний. Будьте честны с собой, касательно того, что действи-

тельно важно для вас и в какие финансовые цели вы хотите достичь. Сосредоточьтесь на финансовой дисциплине и сохранении средств для будущих нужд.

Скорпион 23.10 - 21.11

На этой неделе Скорпионам может потребоваться проявить большую осмотрительность при принятии финансовых решений. Обратите внима-

ние на детали и изучите все возможные альтернативы, прежде чем принимать финансовые решения. Отложите большие инвестиции до тех пор, пока вы не будете чувствовать более уверенность и получите дополнительную информацию.

Стрелец 22.11 - 21.12

На этой неделе Стрельцам может потребоваться пристальнее следить за своими расходами и бюджетом. Будьте более дисциплинированными финансово и избегайте

излишних трат. Вы также можете обнаружить некоторые новые финансовые возможности, но будьте внимательны и не осуществляйте сделки, с которыми не совсем уверены.

Козерог 22.12 - 19.01

На этой неделе Козерогам может потребоваться больше времени для анализа своих финансовых решений. Не торопитесь и не принимайте важные финансовые ре-

шения наспех. Обратите внимание на свои текущие обязательства и сбережения, и убедитесь, что вы принимаете правильные финансовые решения на основе основательного анализа.

Водолей 20.01 - 18.02

На этой неделе Водолеям может быть предложено несколько интересных финансовых возможностей. Будьте готовы к некоторым

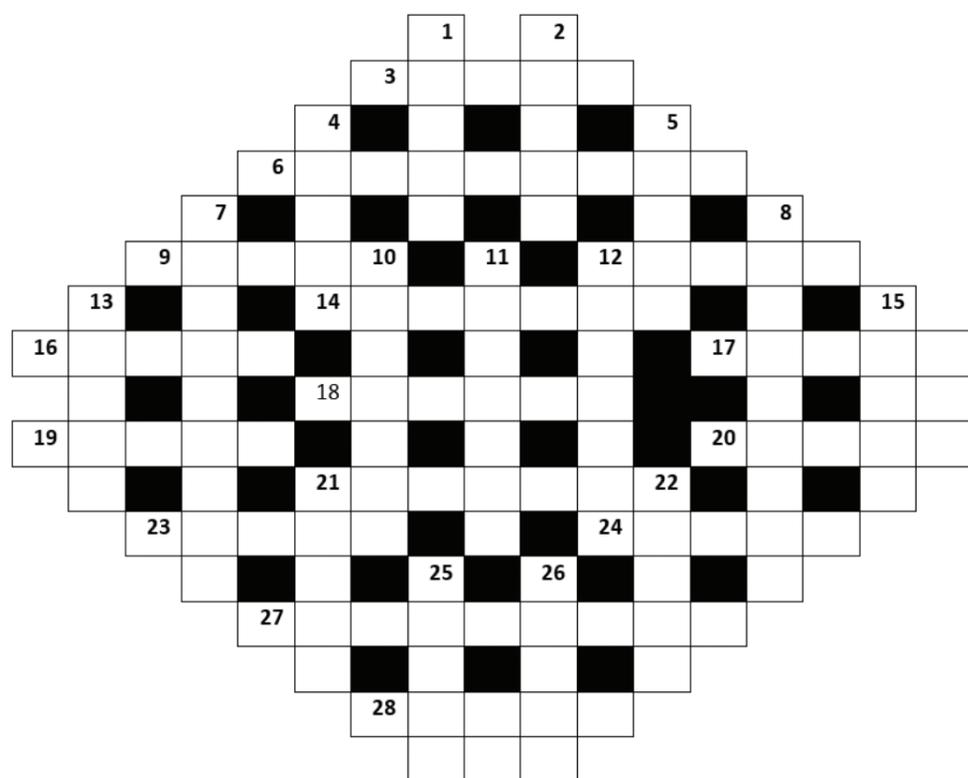
переменам и к изменению планов. Однако не забывайте оставаться реалистичными и обеспечить финансовую безопасность для себя на будущее.

Рыбы 19.02 - 20.03

На этой неделе Рыбам следует быть более осторожными в финансовых вопросах. Избегайте рискованных инвестиций и излишних расходов. Также, будьте бдительными

при общении с финансовыми консультантами и экспертами, и убедитесь, что вы понимаете все важные детали перед принятием решений, касающихся ваших финансовых средств.

KROSSWORD

Дүзен: Gurbandurdy Orazow, «Biznes reklama»

Sowallar

Dikligine:

1. Birine goýulýan hatyra, hormat, sylag, gadyr-gymmat.
2. Gündogarda gysgançlygyň simwoly.
3. Uzyn kösüklü birýylyk ösümlük.
4. Her bir zada owadanlyk, görk berýän dürli zatlar.
5. Älem gämilerinde älemi öwrenmek üçin uçýan adam.
6. Ýabany doňuz.
7. Russiýanyň Krasnodar ülkesinde bir şaheriň ady.
8. Ýewropada bir ýurt.

Keseligine:

3. Ädim.
6. Elektron-hasaplaýjy maşyn, salnan programma laýyklykda işleýän gurluş.
9. Suwuk nahar.
12. Ýygnak, maslahat.
14. Merkezi Aziýa sebitinde ilkinji «akylly» şäher.
16. Bulak.
17. Suw içesi gelyän, suwsan, tebsirän.
18. Ýewropada bir döwlet.
19. «..... gökde, duzak ýerde» (nakyl).

12. Bäherden etrabynda bir oba.
13. Hökmany suratda gerek, möhüm, derwaýys, wajyp, derkar, lazym.
15. Adalatly içgi duýgy, wyždan.
21. Pes däl.
22. Egin-eşik, eginbaş, geýim.
25. Dini rowaýatlara görä gadymy pygamberleriň biri.
26. Ýeriň ýokarsynda görünýän gümmez görnüşli giňişlik, gök.

20. Wada, äht.
21. Biwagt.
23. «Jeýhun bile bahry-Hazar arasy//Çöl üstünden ..... ýeli türkmeniň» (Magtymguly).
24. Ýüze tutulýan perde, ýüz örtgüsi.
27. Bu ýurduň paýtagty Deli.
28. Içi tekstli ýa-da golyazmaly kagyz tagtalary daşlanan, sahaplanan görnüşdäki çap eseri.

Gazetiň geçen sanyndaky krosswordyň jogaplary:

Dikligine:

1. Bent.
2. Alili.
3. Jeren.
4. Gurt.
7. Eýwan.
8. Abdal.
13. Azady.
14. Oduna.
16. Gurby.
17. Arzan.
20. Höwes.
21. Arzuw.
23. Toty.
24. Ahal.

Keseligine:

5. Meňli.
6. Resul.
9. Uyat.
10. Toba.
11. İçgin.
12. Zarba.
14. Ogşan.
15. Magtymguly.
18. Gumly.
19. Awara.
20. Hurma.
22. Abat.
24. Asan.
25. Etrek.
26. Duman.

11 декабря 1930 года родился Жан-Луи Трентиньян французский актёр театра и кино, сценарист, кинорежиссёр.

11 декабря 1712 года родился Франческо Альгаротти итальянский писатель, литературный критик и эссеист.

Biznes reklama

14

www.br.com.tm

**«Türkmenpolat we enjamlar»
döwlet lomaý-bölek söwda
firmasynyň dükanlary
Italiýada hem-de Türkiýede
öndürilen ýokary hilli,
döwrebap önümleri:**

- kir ýuwujy we sowadyjy enjamlary,
- telewizorlary,
- dürli görnüşli mebelleri,
- halyalary,
- köpöwüşginli lýustralary,
- gap-gaçlary,
- sowgatlyk harytlary (suwenirleri),
- dürli görnüşli kafelleri,
- diwar oboýlary amatly bahalardan hödürleýär.

Habarlaşmak üçin telefon belgileri:

Birinji dükan: +99363631020;

Ikinji dükan: +99365564401;

Salgysy: Aşgabat şäheriniň Geldi Bäşiyew köçesiniň 89-njy jaýy,
«Türkmenpolat we enjamlar» döwlet lomaý-bölek söwda firmasy.

Öýüňize gelşik berjek ýokary hilli, dünýä belli brendler size garaşýar!

Mahabat

www.br.com.tm

Motor ýagyny ýolda tanarsyň!

«Ene keýik» hususy kärhanasy. Sanaw belgisi: 25520606

Petrol Ofisi

Petrol Ofisi

**Salgymyz: Aşgabat şäheriniň
G.Kulyýew köçesiniň 25-nji jaýy,
«Hyundai» binasy
Habarlaşmak üçin:
72-65-27; 862 91-77-55**

Möçberi 16 sahypa Formaty A3 A-112970 | Indeksi 169493 | Gazet 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar | Bahasy 2 manat 50 teňňe 14757 tiraž.

Biznes reklama

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi

BAŞ REDAKTOR
Seýitmyrat GELDIÝEW

HABARLAŞMAK ÜÇIN TELEFON BELGILERIMIZ:
Işgärler bölümi: 23-77-93; Buhgalteriya: 23-77-92;
Mahabat bölümi: 23-77-96; Jogapkär kätip: 23-77-95.

E-POÇTA: biznesreklama@sanly.tm
WEB-SAÝTYMYZ: www.br.com.tm

BIZIŇ SALGYMYZ:
Aşgabat şäheriniň Bitarap
Türkmenistan şaýolunyň 593-nji jaýy.

